

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

LPKTS puslapis interne: <http://www.lpkts.lt>

Nr. 2
(1072)

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

* 2014 m. sausio 17 d. *

Gyvybės ir mirties keliu

Sausio 11 dieną Vilniuje vyko 23-iasis tarptautinis pagarbos bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu“. Juo pagerbtai 1991 metų sausio 13-osios naktį prie Televizijos bokšto bei Radijo ir televizijos komiteto pastato žuvusieji: Loreta Asanavičiutė, Virginijus Druskis, Darius Gerbutavičius, Rolandas Jankauskas, Rimantas Juknevičius, Alvydas Kanapinskas, Algimantas Petras Kavoliukas, Vytautas Končevičius, Vidas Maciulevičius, Titas Masiulis, Stasys Mačiulskas, Alvydas Matul-

ka, Apolinaras Juozas Povilaitis, Ignas Šimulionis, Vytautas Vaitkus.

Nuo ankstesniųjų bėgimų šis išsiskyrė dalyvių skaičiumi. Atiduoti pagarbą žuvusiems už Lietuvos laisvę prie starto linijos stojo 4,2 tūkstančio bėgikų iš Lietuvos, Latvijos, Baltarusijos, Prancūzijos, Italijos, Norvegijos, Švedijos bei JAV. Tarp jų – apie tūkstantis Lietuvos karinių ir 1,1 tūkstančio Lietuvos šaulių sąjungos narių.

„Tremtinio“ inf.
Alfredo Pliadžio nuotr.

Vilniuje įvyko 23-iasis bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu“

Prezidentė su moksleiviais uždegė žvakučių Laisvės gynėjams pagerbtai

Sausio 13-ąja Laisvės gynėjų dienos proga Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė lankėsi Vilniaus „Ryto“ progimnazijoje, kur kartu su moksleiviais dalyvavo pilietinėje akcijoje „Atmintis gyva, nes liudija“ ir uždegė žvakučių Sausio 13-ajai atminti. Šioje gimnazijoje mokėsi Lietuvos Laisvės gynėjas Darius Gerbutavičius.

„Sausio 13-osios rytą visoje Lietuvoje uždegamų žvakų šviesa pažadina atmintį ir sutelkia mus. Kol atmintis bus gyva, mes būsime nepriklausomi ir turėsime savo valstybę. Tegul Laisvės gynėjų drąsa suteikia mums kuo daugiau stiprybės ir tikėjimo. Mylėkime Lietuvą ir patys kurkime jos ateitį. Tai – ipareigojimas kiekvienai kartai“, – sakė Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Prezidentė padėkojo mokytojams ir moksleiviams, taip pat pilietinės akcijos organiza-

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė su Vilniaus „Ryto“ progimnazijos moksleiviais dalyvavo pilietinėje akcijoje „Atmintis gyva, nes liudija“ R. Dačkaus nuotr.

toriams, padedantiems išsau-goti mūsų Laisvės gynėjų at-minimą.

Jau tradicinė tapusioje akcijoje „Atmintis gyva, nes liudija“ šiais metais dalyvavo daugiau nei 1,5 tūkstančio Lietuvos mokyklų, ištaigų ir organizacijų. Akcijos dalyviai

Aistė ŠELVA
Pašaukei

Varpais mus pašaukei, Tėvyne,
Ir pakilai basa kovot –
Budėjai naktyje virš gruodo
Pasvirusi gyvon aukon.

Tamsybų demonas paklaiko –
Riaumojo šaudė į tame...
Narsi pasitikai rytojų,
Įsupus skausmą savyje.

Giesmė, daina – tava stiprybė!
Esi drąsi – tokia maža!
Europoj garsas tebeaidi:
Tokia didi – vienut viena!

Géla ir ašarom nutvilko
Pirmieji laisvės spinduliai.
Sausra ir negandos atslinko,
Prigeso laimės žiburiai.

Kol aistros blaško mūsų šalį,
Kaip laivą – dešinę, kairę,
Ramybės uostas – tik miražas.
Ir krinta viltys pradalgėn.

Varpais suskambusi, Tėvyne,
Pavirtus atnašu aukoj,
Laužais tu šildei man krūtinę –
Save tau noriu atiduot.

Kol meile mūsų Laisvė žydi,
Prisiekim būti jos verti –
Paliudykim stebuklo galią
Kilniais darbais ir širdimi.

23-iosios Sausio 13-osios „rekolekcijos“ Seime

Sausio 13-osios – Laisvės gynėjų dienos rytą Vilniaus Karoliniškių mikrorajone, kurio gatvės pavadintos žuvusių už Lietuvos Laisvę 1991 metais pavardėmis, L. Asanavičiūtės ir D. Gerbutavičiaus gatvių sankirtoje stovinčių daugiabučių languose į auštančio rytą brékstančios šviesos ritmą pynesi ir žvakelių liepsnelių plevenimas: tądien ryto šviesa buvo ryškesnė dėl mūsų atminimo, pagarbos pasiaukojusiems ir dėkingumojimis. Dėl tos šventos ir įpareigojančios vienybės su žuvusiais iš gyvaisiais. Tad gyvosios atminties akcija tikrai perlipo mokyklų ir valstybinių ištaigu slenkščius.

Laisvės gynėjų dienos metas šiaiš metais pasitiko su atminti jaudinančiais Neužmirš-

Šių metų kalboje, pasakytoje iškilmingo minėjimo Seime metu, kažkada gimusiu V.Landsbergio poezijos eilicių retoriniu klausimu: „Budeti ar užmigt, ištisti ar neišduoti?“ keliamu dilema profesoriaus ižvalgomis buvo per adresuota šių dienų Lietuvai: „Atsinešame čia, ką turime, ir dalijamės. Jei rūpesčiai, tai rūpesčiai. Paprastai tą darau ir aš, kai gaunu žodį. Ačiū už suteiktą žodį. Dvasia pasakė: budeti ir neišduoti. Anuomet išgirdome – tad girdékime ir dabar“, – sakė V.Landsbergis.

Kalbėdamas apie tai, kad minime „aną“ tarptautinį nusikalstamą žmoniškumui ir jo aukas profesorius kvietė pažvelgti į „žmoniškumą plati“. „

Vilniaus Antakalnio kapinėse pagerbtas Laisvės gynėjų atminimas
Alfredo Pliadžio nuotr.

tuolių žiedais, pražydusiais ant žmonių krūtinį. Buvo smagu šiuos amžinos pagarbos ženklus matyti ir TV programų vedėjų atlapuose: nors kartą per metus, Sausio 13-ąją, taip svarbu prisiminti, kad galime būti vieningi.

„Tą dieną į mus žiūri keturiolikos už Lietuvą žuvusiųjų akys“, – savo labai ugningoje ir Lietuvai aktualioje kalboje akcentavo tuometinis faktinis šalies vadovas, Atkuriamojo Seimo pirmininkas, europarlamentaras V.Landsbergis, Sausio 13-ąja pavadinės „rekolekcijomis“.

Savo kalbą V.Landsbergis pradėjo ankstesnių laikų užrašais, iš kurių ištraukė ir pacitavo eiles apie Dvasią, kuri „liepė budeti ir neišduoti“. Sausio 13-ąja kalbant apie tų laikų įvykius turbūt ir neįmanoma išsi-versti be poezijos, jei norim priartėti arčiausiai Tiesos.

(keliamas į 2 psl.)

23-iosios Sausio 13-osios „rekolekcijos“ Seime

(atkelta iš 1 psl.)

„Juk kiekviena mokykla, kiekviena klasė turi būti tokia vieta, kur mokoma žmoniškuo. Net, pasakyciau, kiekvie na pamoka tebūnie žmoniškuo pamoka“, – ragino V.Landsbergis.

Nors V. Landsbergio kalba turėjo oficialius kreipinius, buvo ir vidinių kreipinių. Vie nes tokį – akivaizdžiam dabartinės Lietuvos politikos marginalui, jo kalboje pava dintam „Sausio ideologiniams diversantui, puskvailiui ir par sidavėliui“, kuriam esą leidžiame draskyt artimų žaiz das, niekinti gyvybės aukos es me: „Droviai arba vergiškai trypinėjame, ar sudraudus ne bus kartais pažeista kurio nors provokatoriaus niekšybės te sis. Netgi samdomos, apmokamos niekšybės“.

Čia ir kreipinys Lietuvos šmeižto kampanijos atstovams, kuriems pateikiama citata apie menamą A.Paleckį: „Pravo merzavca na mer zost“. Kas čia „merzaviec“ – akivaizdu.

Jo kalboje buvo ir kitas netiketas (nors iš profesoriaus daug ko galima tikėtis, bent jau netylas, kai reikia daiktus įvardyti savais varda) kreipinys į Seimo pirmininkę Loreta Graužinienę: „Ponia pirmi ninke, pagalvokite apie nepri klausomo ir vieningesnio Seimo pajegumą veikti moralinėje Lietuvos gynyboje, kaip ta da, kad Lietuva gyventų“.

Kalbėdamas apie tai, kad Lietuva nestokoja „paskiru kiršinimo grožybiu“, V.Landsbergis teigė, kad prie strejet savaičių Seimo rūmuose „buvo prastūminėjamas anachronistinis valstybinės kalbos ištūmimo įstatymas“. „Taip, ištūmimo iš Lietuvos regionų viešojo gyvenimo ir vartojimo įstaigose, kur pagal nekonstitucinį įstatymą būtų leidžiama jos nevertoti. Nejau trys koalicijos vadai nepajęgia suvokti, kad įsigaliojus to kioms normoms kai kuriose vietovėse valstybinė lietuvių kalba realiai bus iš karto gujama šalin. Iš ten bus gujama pati Lietuvos valstybė. Jau dabar Lietuvos įstatymai verčiami patyčių objektu. Patyčių kul tūra ir čia pribrendusi. Skatinamas piliečių nelojalumas, kiršinamas priešiškumas. Tai didžiausia žala Lietuvos lenkams, nors politavadovai neva jais rūpinasi. Manau, verta Seime priimti porą paprastų valstybės tarnybos patiksli nim, kad nelojalūs asmenys, sąmoningai niekinantys šali es įstatymus, tiesiog nedir ba jos valdžią pareigose, ne išskiriant savivaldybių“.

Jis taip pat neužmiršo pa

minėti, kad piniginis priorite tas vėl smogė Seimo prestižui, mat krizines taupymo priemo nes nutarta kompensuoti prad edant ne nuo vargšu, o nuo Seimo narių ir ministrų: „Toks šiandien mūsų „budėjimas“ dėl Lietuvos“.

Retoriškai klausdamas, ar toli per 20 metų nuėjome nuo sovietijos, V.Landsbergis ra

suprantame ne viską“. Turbūt tik Seimo pirmininkė ir liko be spėliojanti, ką jai šiandien pasakyti pasiaukoju už Lietuvos Laisvę. Kitiems toks klausimas lyg ir nekyla.

Sausio 13-osios iškilmingame minėjime kalbą sakęs Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas ją paskyrė šeimai. Savo kalbo-

teikė jėgų atlkti“.

Jis kvietė jaunimą ir šeimą apsaugoti nuo priklausomybės ligų plitimo. Leisti šeimos nariams džiaugtis tarpusavio bendryste: „Kaip džiugu sek madienj bažnyčiose matytis drauge švenčiančias šeimas, ypač besijungiančias į tarpu savio paramos bendruomenes. Sudarykime žmonėms ga

nuvylusi, nes atsisakanti įvesti dvikalbystę šalyje.

„Deja, paskutiniai įvykiai rodo, kad tautinių mažumų ištikimybė nepriklasomai Lietuvai, padorus ir sążiningas darbas Lietuvos labui nėra vertinami. Tautinių mažumų įstatymo nauja redakcija nėra priimta, o rengiamoje bandoma atsisakyti nepriklasomybės laikotarpiu priimtu nuostatų, netgi yra blokuojamas grįžimas prie 1991 metų sausio mėnesį priimtu ir 20 metų galiojusių normų. Ciniška yra tai, kad ta pati politinė jėga – konservatoriai, jos lyderio V. Landsbergio ranka pasirašiusi Tautinių mažumų įstatymą, 2010 metais jį panaikino, – šiandien priešinasi jo gražini mu galiojantys įmanomais būdais aktyviai blokuoja netgi jo įtraukimą į plenarinio posėdžio darbotvarkę. Maža to, Kūcių išvakarėse, 2013 metų gruodžio 23 dieną, Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos direktorius Boleslavas Daškevičius buvo teismo nu baustas 43 400 litų dydžio bauda už tai, kad nenukabino dvikalbių lentelių nuo privačių namų. Norime pabrėžti, kad šios dvikalbės lentelės pakabintos jau seniai ir teisėtai – pagal nuo 1991 metų sausio 29 dienos galiojusį Tautinių mažumų įstatymą. Remiantis tuo, jog baudos yra skiriamos už tai, kad tautinės mažumos savo gimtają kalbą var toja rajone, kurio apie 80 procentų gyventojų sudaro lenkai, si teismo nutartis yra gryni politinė“, – rašoma jų pareiškime.

Nors lenkai aiškino, kad jie „tikrai tikrai“ nuoširdžiai gerbia Sausio 13-osios aukas ir dalyvius, jie sugriovė šios die nos vienybės idealą, skaudžiausiai smogė savo rinkėjams – Lietuvos lenkams, gausiai dalyvavusiems Sausio įvykiuose, ir pažemino juos, merkantiliškai stengdamiesi pa niekinti būtent V.Landsbergi.

O viešojoje erdvėje iššaukdami tik vienintelę reakciją – pri siminimą, kad 1990 metų Kovo 11-ają lenkai nebalsavo už Nepriklasomos Lietuvos valstybės atkūrimą. Deja, šie lenkų atstovai Seime taip ir ne suprato, kad jų antilietuviškos politikos sumanus kritikas ir Lietuvos valstybingumo nepa ilstantis gynėjas V.Landsbergis žmonių sąmonėje nėra dalmas gabalais – jis kaip bu vo mūsų Nepriklasomybės architektas ir pirmasis valstybės vadovas, taip ir liko. Negerbiant jo, rodoma nepa garba Lietuvos valstybei, jos didvyriams ir visiems pilie ciams.

Ingrida VĖGELYTĖ

Sausio 13-osios minėjimas Seime

R. Dačkaus nuotr.

gino žvelgti ne į dangoraižius ir prekybos šventyklas, bet į žmonių dvasią, į visuomenę“.

„Kadais klausydavomės koncertuose nuostabaus „Vergu choro“ iš operos „Nabukas“ – biblinės giesmės apie Tėvynės pasiilgimą. Dabar tūkstantinių Babilone pagamintų vergu chorai mėgsta repertuarą apie sovietinės baudžiavos pasiilgimą“. Jis tvirtino nori, kad būtume nuoje kuo toliau,

„kad Lietuvos neįsiurbtu senoji vergystės ir nužmogėjimo pelkė“, ir ragino tuos, kurie nemiega ir budi, atsakyti sau, ko esame verti.

Prieš tai išsakyta Seimo

pirmininkės Loretos Graužinienės kalba buvo gerai surašyta,

bet kėlė atvirų klausimų.

Pavyzdžiu, kad ir toks kvietimas: „Kiekvieno mūsų tikslas – išsaugoti tautiškumą“. Taip ir neaišku, kurios tautos tautiškumą Lietuvoje Seimo pirmininkė ir dešinioji rusų V.Uspaskicho, Darbo partijos įkūrėjo, ranka L.Graužinienė kveitė saugoti?

Taip pat neaiškus ir jos noras išgirsti, „kā mums pasakyti šiandien žuvusieji Sausio 13-ajai“. Jei būtų geriau įsi skaičius į savo perskaitytos kalbos tekstą, galbūt ir būtų supratusi, ką norėjo pasakyti jospačios lūpomis cituotas poetas J. Marcinkevičius: „Ko jūs taip garsiai kalbate, gyvieji? / Ko jūs taip šaukiat? / Mes viskā girdime. Tačiau, deja, /

je jis netgi pateikė konkretių pasiūlymų, kaip stiprinti ši žmogiškumo ir pilietiškumo pumpurą.

„Kaip šeimoje geriausiai išmokstama melstis, išmokstama tikėjimo tiesų, taip būtent šeimoje tvirčiausiai įskiepima ma meilė artimui ir Tėvynei. Sausio 13-oji liudija, kad anuomet tėvai nepaliko savo vaikų auklėjimo visuomenei, neatidavė savo vaikų auklėti vien tik mokyklai, spaudai, vienajai aplinkai. Jei ne šeimos, kurios slėpdamosi nuo okupantų valdžios krikščijo savo vaikus, ugdė jų tikėjimą ir meilę Dievui, mokė maldos, šventė Kūcius prie šeimos stalo, skatinė vaikus gilintis į Lietuvos istoriją, skiepydamos Tėvynės meilę, slapta minėjimo Lietuvos nepriklasomybė, vargu ar laisvę būtų pasiesta“, – sakė monsinjoras.

Jis kvietė atsižvelgti į šeimos poreikius ir padėti svarstant visų valstybės gyvenimo sričių klausimus bei sudaryti šiai gyvenimo ir meilės bendruomenei salygas dirbtis, saugoti sveikatą, auklėti vaikus pagal savo įsitikinimus, puoseleti gyvybę nuo još pradžios iki orios senatvės ir mirties: „Padékime jaunimui suprasti įsi pareigojimo vienas kitam svarbą ir pagelbékime jaunoms šeimoms ugdyti tarpusavio pagarbą bei ištikimybę. Nepamirškime ne tik laisvės žygį, bet ir to, kas juos įkvėpė ir su

limybę sekmadienius praleisti savo šeimose, pasistenkime, kad kuo mažiau žmonių turėtų sekmadieniais dirbtis. Nepamirškime, kad sekmadieniais apsipirkimai prekybos centruse apsunkina jų darbuotojų šeimas. Europos Sąjungoje jau kilo judėjimas, kuriam priklauso ne tik Bažnyčių atstovai, bet ir profsąjungų, sporto ir šeimų bendruomenių nariai. Jie reikalauja, kad sekmadienį nebūtų dirbama. Grąžinkime sekmadienį Dievui ir šeimai“.

Baigdamas savo kalbą monsinjoras dėkojo arkivyskupui S. Tamkevičiui, tądien Seime apdovanotam „Laisvės“ premija, „už drąsus tiesos žodį“.

Sausio 13-osios iškilmingo minėjimo rimtį sudrumstė Lietuvos lenkų rinkimų akcijos frakcija, kuri iš anksto buvo sugalvojusi per iškilmingą minėjimą V.Landsbergiui sakant kalbą demonstratyviai palikti Kovo 11-osios salę. Taip ir pasielgė. Nepaisant to, kad minėjime dalyvavo ir Lenkijos oficiali delegacija.

Protesto vardin palikę Seimo posėdžių salę lenkai Seimo nariai išplatino paruoštą pareiškimą. Šiame pareiškime jie su dideliu užsidegimui pasakojo, kaip stipriai lenkai prisidėjo atkuriant Lietuvos nepriklau somą valstybę, kokia jie buvo „lojalū“ Lietuvai tautinė mažuma, kaip Lietuva juos

Ivykiai, komentarai

Premjero galvos skausmas – jo bendražygiai

Atrodytų, premjeras Algirdas Butkevičius gali lengviau atskivęti – Loreta Graužinienė taip išjautė į „valstybės vadovės“ vaidmenį, kad žurnalistai, politikos apžvalginkai ir šiaip linksmu plaučiu piliečiai, pamiršė premjero nenuoseklumą, tik ir laukia, ką vadina Seimo pirmininkė vėl iškės besitaikydama išpirti tikrai šalies vadovei Prezidentei ar TS-LKD frakcijos nariams.

Kol laukia – nepastebi, kad liko daug neatsakyti klausimų dėl Lietuvos energetinės neprilausomybės projektų, grąžintinė pensijų, žemės ūkio paskirties žemės ateities (galų gale neberekia skaičiuoti, kiek kartu premjeras pakeitė nuomonę vienu ar kitu klausimu). Trumpai tariant, A. Butkevičui pavyko bent trumpam pasitraukti iš nuolatinio dėmesio lauko. Jam, pavyzdžiu, neprireikė atsakinėti į atkaklius žurnalistų klausimus dėl keistos L. Graužinienės iniciatyvos suteikiti profesoriui Vytautui Landsbergiui statušą, kuriuo naudojasi buvę šalies prezentai.

Nebūtų nieko keisto, juk Lietuvių kovoja dėl neprilausomybės, 1990–1992 metais šaliai vadovavo Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis (tuo metu faktiniu šalies vadovu ji vadino visi užsienio valstybių lyderiai). Keistumas yra tai, kad vos prieš keletą savaičių ta pati Graužinienė siūlė atimti iš V. Landsbergio jo apsaugą! Kaip suprasti tokį staigū „darbietės“ „atsivertimą“ – nejau tai nuoširdus noras atiduoti deramą pagarbą valstybei nusipelnusiui žmogui ar vėl kažkokis intriguojantis sumanymas pasišaipyti iš dešiniųjų politinių jėgų? Panašiau į antrajį: jei profesorius sutiks, bus galima triūbinti apie „garbėtrošką“, „dar jam maža?“ ir panašiai. Žodžiu, bus proga palaisti „homo sovieticus“ padermei priklausančių žmonių pavydu, tikintis populiarumo. Jeigu profesorius atsisakys, vėl nauda: „Mes jam siūlėm, bet jis atsisakė, matai, koks užsispypres, nevertina mūsų geranoriškai tiesiamos rankos!“ Situacija priminė neseniai ciniškā L. Graužinienės mostą prieš opozicijos bandymus ištraukti iš Seimo darbų sąrašą V. Uspaskicho teisinės neliečiamybės panaikinimo svarstymą – pamenate, ką norėjo paskirti komisijos, kuri būtų nagrinėjusi ši klausimą, pirmininku? Ogi didžiausią TS-LKD partijos niekintojų ir puolėją P. Gražulį. Žinoma, su tokiu „vadovu“ tikėtis bent mažiausio objektyvumo buvo neverta, tad opozicija nesuti-

ko ir visa tai baigėsi „nenorite – nereikia“. Iki pavasario.

Deja, ne ilgai mėgavosi santykine ramybe premjeras A. Butkevičius – po L. Graužinienės „gilaus“ socialinio teisingumo vojažo dėl minimalios algos padidinimo, be kurio neva neįmanoma įsivesti eura, ir siaubingų pasekmii, kurios ištiks vargšus žmones, jei euras bus įsivestas nepadiinus minimalios algos iki misinių 1509 litų (ekonomistai ir finansininkai turėjo pasuktį galvas, kad susigaudytų, ką reiškia tokia nesuapvalinta suma – kodėl ne 1500?), jam teko pripažinti, kad Seimo pirmininkės kalbos, jog „žmonės neturės ką valgyti“, yra nepagrūstos ir paprasčiausiai kenkia šalies įvaizdžiui bei kursto aistros. Galų gale premjerui teko išklausyti opozicijos priekaištus, kad pastaroji bus priversta iniciuoti nepasitikėjimą Seimo pirmininke, jei tokie gąsdinimai nesiliaus.

Jeigu ima blėsti L. Graužinienės „žvaigždė“, sužiba kita – socialdemokrato Broniaus Bradausko, kuris irgi nevengia mesti akmenį į Prezidentės daržą (tik ne taip subtiliai kaip Graužinienė). Jis tai daro labai stačiokiškai: kai Prezidentė apdovanojo Pauliaus Teisuolio titulu įvertintus lietuvius, Antrojo pasaulinio karo metais gelbėjusius žydus, šis Seimo narys pareiškė, jog tokiems žmonėms atsidėkoti turi pats Izraelis. Matyt, ponas B. Bradauskas pamiršo, anot klasiko, kad „čia ne vieta derėtis“. Kol nekilo skandalas, premjeras A. Butkevičius pats kreipėsi į Lietuvos socialdemokratų partijos Etikos ir procedūrų komisiją, kad ši įvertintų bendrapartiečio poelgi. Komisiją, kaip žinote, sudaro „savi“, todėl nėra ko stebėtis, kad jos verdiktas nesukėlė jokios B. Bradausko atgailos: apsiribota svarstymu. Tačiau šioje istorijoje B. Bradauskui sausam išlikti nepavyko – pasirodo, komisijos posėdžių, vykusų už uždarų durų, kurios, kaip paaškėjo, nebuvo užvertos, „nu-klausė“ ausyti žiniasklaidos atstovai... Jų ausis pasiekė B. Bradausko balsas – Seimo narys „vadovavo“ komisijai, aiškindamas, ką ji turi nutarti jo atžvilgiu. Na, jeigu komisijoje, svarsčiuse kontraversišką jo pasisakymą, jis elgiasi kaip savo medžioklės plotuose, tai kyla nesmagus įtarimas – o gal tas pats vyksta jo vadovaujamame Seimo Biudžeto ir finansų komitete? Galime tik paspėlioti, kiek tame skaitomasi su opozicinių partijų atstovų nuomone, bet žinome, kad pinigų pensininkams jis nesurado, mat jų neliko pakė-

lus algas valdininkams (kodėl valdininkams? Na, juk ne pa-slaptis, kokiai partijai priklauso absoliuti dauguma valdininkų!). Trumpai tariant, žurnalistai, kurių nemégsta ponas Bradauskas, vėl pasimaišė ne laiku ir ne vietoje.

„Jei nepritarite, išeisim iš koalicijos,“ – atrodo, tokiu vieninteliu principu vadovaujasi Lietuvos lenkų rinkimų akcijos (LLRA) atstovai Seime, bendraudami su koalicijos šeimininkais socialdemokratais. Tokia „bendradarbių“ maniera ultimatumais grįsti savo iniciatyvas – didelis galvos skausmas premjerui, kuriu reikia ir valdžiai savo rankose išlaikyti, ir teisingumą Lietuvoje užtikrinti: juk teismui nusprendus, kad gatvių pavadinimai, užrašyti dviem kalbomis, prieštarauja įstatymui (todėl lenteles reikia nukabinti), savivaldybių, kuriose gyvena Lietuvos lenkai, valdininkai delsė vykdyti teismo nutarimą, tai yra elgesi taip, tarsi Lietuvos Respublikos įstatymai jiems negalioti. Kai už teismo nutarimo nevykdymą vienas valdininkas sulaukė solidžios baudos, LLRA pademonstravo tikrajį savo veidą per Iškilmingą Seimo posėdį, skirtą pagerbtį Sausio 13-osios aukoms. Jie atsistojo ir išėjo iš salės. (Ar galie įsivaizduoti, kas būtų, jeigu taip nepagarbiai pasielgtų lietuvių per iškilmingą posėdį, skirtą pagerbtį Katynės aukas?) Žinoma, A. Butkevičiu tekovi viešai pasmerkti koalicijos partnerių poelgi, bet nuo to galvos skausmas nesumažėjo – kaip padaryti, kad ir vilkas būtų sotus, ir avis sveika? Iš ši klausimą atsakymo ilgai nesulaukė, nes, atrodo, kad pats tikriausias Lietuvos lenkų rinkimų akcijos tikslas yra pasiekti autonominį. Kartais belieka stebėtis jų lyderių sugebėjimu susivaldyti neleptelėjus „čia ne Lietuva, čia – Lenkija!“ (Beje, pavadinimas „Akcja Wyborcza Polaków na Litwie“ išvertus į mūsų kalbą turėtų skambėti „Lenkų rinkimų akcija Lietuvoje“.) Kita vertus, V. Tomaševskiui nesinori per daug viešinti savo tikslų, juo labiau kad nesenai kilęs skandalas dėl pažymų apie rengiamas Rusijos specialiųjų tarnybų provokacijas užkabinio ir ši poną. Iškilus viešumon, kad Tomaševskis ir LLRA galimaiveikia pagal Kremliaus planą, greičiausiai baigtusi ir Lenkijos užsienio reikalų ministro Radislavo Sikorskio simpatijos (pastarasis nedrįstų tokiai politinei savižudybei).

Sunku būti premjeru Lietuvoje, nors tu ką!

Gintaras MARKEVIČIUS

ES turi testi Lietuvos pradėtus darbus

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė Strasbūre susitiko su Europos Parlamento Pirmininku Martinu Šulcu (Schultzu) ir pristatė Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai rezultatus Europos Parlamento plenarinėje sesijoje. Tai baigiamasis Lietuvos pirmininkavimo renginys. Tradiciškai ES Tarybai pirmininkaujančios šalies vadovas pagrindinius prioritetus, vėliau – ir pirmininkavimo rezultatus pristato 28 ES šalių europarlamentarams, kurie tiesiogiai atstovauja net 500 milijonų Europos piliečių.

Prezidentė pabrėžė, kad per šešis pirmininkavimo mėnesius Lietuva sekmingai įveikė jai tekusius išbandymus, netik atliko visus suplanuotus darbus, bet ir nuveikė daugiau, nei buvo tikėtasi. „Didžiuojuosi, jog mūsų šalis įrodė, kad gali atlikti pirmininkavimo užduotis taip pat gerai, kaip ir ES narės senbuvės. Lietuvos pirmininkavimas buvo išskirtinis – mums teko ne tik dvigubai didesnis nei įprastas darbo krūvis, bet taip pat reikėjo atlaikyti išorinį spaudimą. Džiaugiuosi, kad dirbome kryptingai, nepasidavėme bandymams išmušti mus iš vėžių ir nuveikėme daugiau, nei buvome užsibrėžę“, – sakė Prezidentė. Jos teigimu, priimti ekonomikos augimui ir žmonių gerovei kertiniai

sprendimai, kurie padėjo išvesti Europos Sąjungą į teisingą kelią. Dabar Europai labai svarbu, kad pradėti darbai būtų įteisiami toliau. Tarp pagrindinių pirmininkavimo rezultatų Prezidentė paminėjo laiku pasiekta sutarimą dėl 2014 metų ES biudžeto, pažangą kuriant bankų sąjungą ir integruotą ES vidaus energetikos rinką. Pirmininkavimo metu taip pat sutarta dėl strateginių energetikos projektų sąrašo, į kurį pateko ir 6 Lietuvos projektais. Užbaigtos derybos dėl laisvosios prekybos sutarties su Kanada ir pradėtos su JAV. Gautas mandatas deryboms su Kinija dėl indėlių apsaugos.

Pasak Prezidentės, tai esminiai sprendimai, kurie padės efektyviai įveikti krizės pasekmes, užtikrins pažangų ekonomikos augimą ir ES finansinį stabilitumą, mažins nedarbą ir skatinas konkurencingumą. Todėl dabar Europos žmonės laukia tolimesnių ES žingsnių kryptinėjai juos įgyvendant.

Atvira ES buvo vienas svarbiausiu Lietuvos pirmininkavimo prioritetų. Lapkritį Vilniuje įvykės viršunių susitikimas paskatino istorinius pokyčius Rytų partnerystės šalyse. Jo metu ne tik parafuotas ES asociacijos sutartys su Moldova ir Gruzija, pasirašyti kiti svarbūs susitarimai.

Pagal Prezidentės spaudos tarnybos informaciją

Raginama atkreipti dėmesį į kitų šalių bandymą kompromituoti Lietuvos valstybę

Seimo Tėvynės sąjungos Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos nariai Mantas Adomėnas ir Liutauras Kazlavickas kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo narius dėl bandymų kompromituoti šalies Prezidentę ir valstybę. Parlamentarai reiškia susirūpinimą dėl nacionalinių saugumui kylančių grėsmių, kurias realizuojant sąmoningai ar nesąmoningai dalyvauja ir žinomi Lietuvos politikai, Seimo nariai ar signatarai.

Kreipimėsi primenama, kaip praejusių metų lapkritį paviešintoje informacijoje apie Valstybės saugumo departamento (VSD) parengtą pažymą dėl grėsmių nacionaliniams saugumui paaiškėjo, kad VSD turi duomenų, kad Rusijos specialiosios tarnybos planuoja Lietuvosje pradėti informacinių puolimų prieš Prezidentę Dalią Grybauskaitę, bandant ją įvairiais būdais kompromituoti. Tačiau VSD pažymoje išdėstyto aplinkybės iki šiol nesulaukė rimtesnio nei Vyriausybės, nei Seimo dėme-

lio. „Šiuo metu tokį informacijinį puolimą prieš Prezidentę ir stebime, kai bandoma ją kompromituoti dėl tariamo VSD pažymos paviešinimo. Taigi vyks ta būtent tai, ka prognozavo ir apie ką perspėjo VSD parengta pažymą“, – sako vienas iš kreipimosi autorių M. Adomėnas, susirūpinęs, ar kai kurie visuomenėje žinomi asmenys néra kitų šalių specialiųjų tarnybų įrankiai bandant kompromituoti Prezidentę.

Parlamentarai siūlo neatidėliojant Seime organizuoti parlamentinę diskusiją, kurioje būtų aptariamos informacijos karų, vykdomų prieš Lietuvą, metodikos, Rusijos „minkštujų galių“ pasireiškimo Lietuvosje apraiškos, bei tai, kokių prevencinių priemonių turi imtis Lietuva, kad įvairose srityse apsaugotų nuo tokių grėsmių, taip pat ir nuo to, kad atskiri Seimo nariai ar politikai sąmoningai ar nesąmoningai netaptų tokius „minkštujų galių“ realizavimo įrankiai.

TS-LKD inf.

Stiprybė vienybėje

Nuo vaikystės dažnai girdėjome pasakojimą apie brolius, kurie taip dažnai pykdavosi, kad tėvas, norėdamas parodytivienybės stiprybę, paėmė šluotražį. Po vieną šapelį lengva perlaužti, o visą šluotą, surišta tvirtai, net galiūnui neįmanoma įveikti. Taip pasakojo tėvas ir davė sūnumus patiemis tuo įsitikinti...

Prieš 23 metus vienybės tvirtybę įrodė Lietuvos žmonės, apsišarvavę vien tik tikėjimu ir drąsiai stoję prieš sovietų armijos ginklus. Tada Laisvės gynėjų vienybė buvo tokia galinga, kad jokie stipruolai nesugebėjo palaužti, neįstengė įveikti. Šiandiena vaikai klausuo tų dienų atsiminimų lyg pasakos. Smalsios akys išduoda, kad jiems be galio įdomu klausytis žmonių, kurie patys buvo tų nepamirštamų dienų dalyviai. Susitikime su Skriaudžių pagrindinės mokyklos mokiniais Lietuvos politinių kalinių ir tremtinės sajungos Prienų filialo pirmininkė Dalytė Raslavičienė kalbėjo ne apie baimę, šaltį ar nerimą. Ji prisiminė tik viltį, tikėjimą ir džiugesį. Didžiulį džiaugsmą

jautė tų dienų dalyviai, kad jų tiek daug, kad kartu jie ir yra vieningi.

Veiverių legendinio partizanų vado Juozo Lukšos-Daumanto muziejuje pasitiko muziejininkė Snieguolė Ditkevičienė. Susirinkę Tomo Žilinsko gimnazijos mokiniai vartė istorijos lapus klausydami gyvų liudijimų apie jų tėvų išgyventas šaltas Sausio dienas ir naktis. „Tada nejutome šalančių rankų, – kalbėjo D. Raslavičienė. – Mus šildė supratimas, tikėjimas vieni kitais ir savimi.“

Sausio 13-ąją salėje skambėjo tos pačios Laisvės dainos kaip ir prieš 23 metus. Spindėjo vaikų akys garsiai dainuojant apie lietuviškus ažuolus. Matant nuoširdžias vaikų šypsena neblėso viltis, kad auga jauni ir atsakingi. Jie tiki ateitimis ir nori būti savo tautos ir savo krašto gynėjais. Mokytojos Reginos Budžiulienės pradinukai kasmet paruošia muzikinę programelę, tad ir šiaisiai metais džiugino savo dainelėmis. Neužmirštuolių puokštėmis dalyvius papuošė Dalytė Raslavičienė.

Daiva VENCLOVIENĖ

Dalytė Raslavičienė ir Regina Budžiulienė su Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos moksleiviais muziejuje prie Sausio 13-ąją žuvusių Laisvės gynėjų portretų

Gebame susitelkti bendriems tikslams

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, kalbėdama renginyje, skirtame Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai užbėgai, pabrėžė, kad buvo pateisintas vienos Europos Sąjungos pasitikėjimas, nes buvo įvykdytos svarbios užduotys, užtikrinančios Europos Sąjungos ekonominį, energetinį ir finansinį saugumą. Tai buvo „didelis iššūkis ir istorinė galimybė Lietuvai. Mes ne tik sėkmingai atlikome patikėtus darbus, bet ir įrodėme, kad galime prisiimti atsakomybę už visai Europai svarbius klausimus, kad mokame susitelkti patys ir bendriems tikslams sutelkti visas 28 ES partneres. Įrodėme, kad Lietuva yra atsakinga, patikima ir garbinga šalis. Tai visos pirmininkavimo komandos ir visų Lietuvos žmonių bendras nuopelnas“, – akcentavo Lietuvos valstybės vadovę.

Šviesiausias periodas tautos istorijoje

Gegužės mėnesį išėjo 5-asis „Rūpintojėlio“ numeris. Straipsnyje „Vasarį 16 aktas“ rašoma: „Po Vasario 16-osios prasidėjės Lietuvos valstybės kūrimosi laikotarpis yra šviesiausias periodas lietuvių tautos istorijoje. Jo neužtemdys niekas – nei bandymai jį išbraukti iš Lietuvos istorijos, nei svečiemiems dievams tarnaujančių pastangos jį pažeminti ir suniekinti...

Straipsnio autorius būkštėja, kad šiuo metu okupuotoje Lietuvoje smarkiai pakirsta lietuvių moralė ir tai vedą tautą į pražūtį.“

„Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika“ Nr. 33, 1978 metai.

Gintaro šalies stebuklas

Tautai ir pasaulliai apie Lietuvos Respublikos valstybingumo atkūrimą buvo skelbta: 1918 metų vasario 16 dieną, 1941 metų birželio 23 dieną ir 1990 metų kovo 11 dieną imperinių ambicijų nestokojančios kaimynės: Sovietų Rusija, Lenkija, Vokietija lietuvių siekiui atkurti valstybingumą nepritardavo. Tekdavo ginklu ginti gyvybinius interesus.

Publicistas Bronys Raila Vasario 16-osios respubliką pavadino gintaro šalies stebuklu. Neapsiriko! Per 22 kovų, rinkos ekonomikos kūrimo ir valdymo reformų bei tautinės kultūros puoselėjimo metus Lietuva sustiprėjo ir savo pasiekimais lygiavosi į Vakarų Europos demokratinė šalių lygmenį.

Stipréjo pilietinė savivoka

Tačiau pats svarbiausias ir reikšmingiausias Nepriklausomybės meto pasiekimas – tautiniu, pilietiniu, ekonominiu ir kultūriniu požiūriu buvo brandi, kūrybinga visuomenė. Jos pastangos stiprino pilietinės savivokos

Jaunųjų skautų susitikimas su buvusiais tremtiniais

Sausio 11 dieną į LPKTS buveinės salę pabendrauti su buvusiais tremtiniais sugužėjo gražus būrys smalsaus jaunimo ir vaikų – Kauno laisvalaikio centro jūros skautų, vadovaujamų Algimantu Malkevičiaus.

Susitikimą pradėjės LPKTS Kauno filialo pirmininkas Juozas Savickas papraše salėje sėdinčių vaikų, kurių šeimoje buvo tremtiniai, pakelti rankas. Rankas pakélé beveik pusę susirinkusiųjų.

LPKTS valdybos narė Jūratė Marcinkevičienė prisiminė Sausio 13-osios įvykius, perskaitė keturiolikos žuvusių prie Televizijos bokšto pavidarės ir papraše jų atminimą pagerbti tylos minute.

Sausio 13-osios prisiminimus papasakojo buvęs tremtinys Algirdas Marcinkevičius. Jis priminė sunkumus, patirtus tremtyje, ir papasakojo apie tremtinį gyvenimą tolį nuo Tėvynės.

Ekspedicijos „Misija Sibiras“ dalyvis Dominykas Dvylys parodė filmą, kuriaame užfiksuoja vaizdai iš ekspedicijos – kapų tvarkymas, likę lietuvių gyventi tremties vietoje. Vaikai vis uždavinėjo klausimus, susijusius su tremtiniių gyvenimui bei vietovių ir daiktų pavadinimais.

Buvęs tremtinys Vaclovas Sakalauskas perskaitė savo eiles, skirtas tremimams ir Sausio 13-osios įvykiams.

Susitikimo pabaigoje koncertavo Kauno technologijos universiteto folklorinis ansamblis, kurio šokėjai vaikus įtraukė į šokio ratelį.

LPKTS Kauno filialo valdybos narė Jūratė Antulevičienė renginio dalyviams įteikė apie 100 Neužmirštuolės žiedų – Sausio 13-osios atminimo ir pagarbos simbolų, skautų vadovams dovanotojo knygų.

Vaclovas SAKALAUSKAS

Kauno laisvalaikio centro jaunieji jūros skautai LPKTS buveinės salėje
Jono Sakelio nuotr.

Laisvės kaina

stuburą, kurio nepalaužė net pusę amžiaus trukusios raudonoji ir rudoji okupacijos. Okupantų politika užgrobtose teritorijose, taigi ir Lietuvoje, buvo itin žiauri, paremta totalinio genocido praktika, religijos neigimu, nutautinimu ir demagogijos paistalais apie brandaus socializmo, pereinančio į komunizmą, kūrimą. Vokiečių nacionalsocialistai gyrėsi būsimajā, jų valdoma, nauja Europa.

Pirmiausia buvo pasiryžta nugalėti priešiškos propagandos bangą, paskui – ištverti visa, kas benutiktų. Laisvė niekada nedovanojama. Tada buvo aišku, kad Maskva, paskelbusi „gorbachiovinę pertvarką“ ir žinodama, kad demokratinis pasaulis atidžiai sekā įvykius Baltijos šalyse, kurį laiką nemalšins beginklių mitinguotojų tankų vikšrais, deja...

Kruvinasis sekmadienis – 1991 metų sausio 13 diena

Okupantas elgėsi kaip okupantas. 1991 metų sausio 13 dieną okupacinės kariuomenės tankai įvažiavo į minią. „Sunku įsivaizduoti jausmą, kai tavo gyvybę staiga tampa bevertė. (...) Trys dienos – gana daug laiko pagalvoti apie mirti ir auką. Kažkas jau paaukojo savo gyvybę. Kiti, giedodami „Marija, Marija...“, pasiruošę paaukoti savają. Deja, tai realybė, kaip kad realu tai, kad kiek vieną savanoris ant rankos yra išrašę savo kraujo grupę. Vadinas, mes suprantame. Suprantame, kad apgaudinėjame ir savo artimuosius. Nedažnai pamatysi vyra, kuris, ramindamas žmoną, pats verkia. Jeigu Jūs matytumete tų vyru veidus... Tad nepykime ant jų. Be šeimos jie turi atlkti pareigą savo Tėvynei. Kai už langų gaudžia apie laisvę dainuojanti tūkstantinė minia, apie pasitraukimą nebegalvoj“, – rašė Bronius Matelis „Laisvas žodis“ Nr. 63, 1991.

Edmundas SIMANAITIS

Dievo dovana

Telšių rajono savivaldybės kultūros centro buvusių politinių kalinių ir tremtinių choro „Tremties aidai“ vadovo A. Bulausko, jau iškeliavusio Amžinybę, inicijuotas, jau dešimtą kartą įvyko koncertas „Dievo dovana“. Tai tarsi choro ataskaitinis renginys – dainuojame apie tai, kas mums svarbu, ką mes mylime. Dainos skirtos Lietuvai, gimtinei, tėvui ir senelių

žemei. Kasmet koncerto „Dievo dovana“ tikslas – skieptyti jaunimui meilę Dievui ir Tėvynėi. Smagu bendrauti su moksleiviais, nes ir choristai savo iškai atjaunėja. Šiemet koncertą nuotaką iškainomis dainomis papuošė Telšių „Ateities“ pagrindinės mokyklos dainininkai: jaunučių choras „Šypsenėlė“, vadovaujamas A. Makarienės, ir jaunių ansamblis „Ateitukės“, vadovo

vaujamas N. Činskiene. Kaip ir dera vaikams, jų dainos buvo apie džiaugsmingas šv. Kalėdas.

Koncerte skambėjo ir Plungės rajono Alsėdžių vidurinės mokyklos vaikinų ansamblis, vadovaujamo M. Miliusko, atliekamos nuotaikingos ir lyriškos dainos. Vaikinų ansamblis su tiktakais gausiai žiūrovų aplodismentais.

Kūrybos namų bendraminčiai, vadovaujami D. Gintalienės, šventiškai papuošė sceną, kvietė įsigytį jų rankdarbių, taip pat vakuus ir tévelius dalyvauti įveikloje, atrasti save kūryboje.

Šventinė nuotaika sukūrė dvi puikios koncertovedėjos: kultūros darbuotoja Agnė Jakavičiūtė bei Telšių kultūros centro vakinukų folkloro ansamblis „Čiučiuruks“, vadovaujamo R. Macijauskienės, narė Urtė Videikaitė. Jau dešimtą kartą koncertą parengė Telšių kultūros centro renginių režisierė A. Mišeikytė. Tikėkimės, kad ir kitais metais šis koncertas džiugins visų širdis.

Milda ULKŠTINAITĖ

Sausio 13-osios minėjimas Kaune

Sausio 13-osios aukos buvo pagerbtos pačioje garbingiausioje Kuno vietoje – Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.

„Prieš dvidešimt trejus metus žodis Laisvė privertė daugelio iš mūsų širdis plakti viltimi ir įkvėpė ryžto kovoti už Nepriklausomybę. Sausio 13-osios gynėjai tikėjo savo ir Lietuvos ateitim. Bendra tautos vienybė, tikėjimas Laisve ir tiesa, savo pamatinėmis vertybėmis ir istorija įkvėpė drąsos didvyriškai atsilaikyti, nepabūgti ir atversti naują mūsų šalies istorijos puslapį. Puoselėkime istorinę atmintį bei patriotiškumą, būkime vieningi, kartu kantriai ir su atsidavimu kurkime valstybę, kuria galėtume didžiuotis“, – kalbėjo Kauno meras Andrius Kupčinskas.

Prie Nežinomo kareivio kapo ir „Laisvės“ paminklo padėta gėlių, uždegta atminimo žvakelių. Minėjime, kaip visada, aktyviai dalyvavo LPKTS Kauno filialo nariai.

Gėlių padėta ir Petrašiūnų kapinėse ant Laisvės gynėjo Tito Masiulio kapo. Kartu su prie kapo susirinkusiais Tito Masiulio jaunimo mokyklos mokiniais bei Lietuvos Sajūdžio Kuno atstovais buvo sukalbėta bendra maldą už žuvusis. Mokiniai deklamavo Maironio eiles, atliko keletą muzikinių kūrinių. Gėlių buvo taip pat padėta ant Sausio 13-ąją žuvusio Juozo Vaidoto kapo.

„Mes turime visada prisiminti, kad žmonės, kurie žuvo už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, mus įpareigojo toliau testi pradėtus darbus. Gaila, bet dažnai būna, jog siekiant iškovoti valstybei laisvę, reikia Laisvės medžiai palaučti krauju, ir todėl šventa pareiga, ypač jaunosios kartos, prisiminti, kokia žauria kaina tenka iškovoti tasvertynes, kurias puoselėja ir gerbia visi žmonės. Visada reikėtų prisiminti lotynų posakį, kurį mégdavo kartoti daktaras Jonas Basanavičius, kad žmonės, kurie pamiršta istoriją, visuomet išlieka vakaiss“, – sakė vicemeras S. Buškevičius.

Laisvės gynėjų dienos minėjimas tėsesi Kauno įgulos karininkų ramovėje. Apie Sausio 13-osios įvykius pasakojo ramovės Ryšių su visuomenė skyriaus vyriausasis specialistas ats. mjr. Gediminas Reutas, prisiminimais ir ižvalgomis dalijosi ramovės viršininkas Donatas Mazurkevičius, karys savanoris Raimondas Gleiznys, dr. Raimondas Kaminskas, Julius Baltrušonis, vienas iš LŠS atkūrėjų Stasys Ignatavičius. Sveikinimo žodį tarė LPKTS Kauno filialo pirmininkas Juozas Savickas, Kauno miesto savivaldybės tarybos atstovai Vygandas Gudėnas ir Gediminas Budnikas. Buvo rodomas dokumentinis filmas apie Sajūdžio ištakas bei Sausio 13-osios įvykius prie Kauno televizijos perdaravimo centro. Koncertavo smuikininkė Lijana Žiedelytė, maestro Vincento Kurso vadovaujamas tautinės muzikos ansamblis, Lietuvos šaulių sajungos vyrių ansamblis „Trimitas“ bei jaunieji šauliai Rimantė Paškevičiūtė ir Simas Radzevičius.

„Tremtinio“ inf.

Koncerto „Dievo dovana“ dalyviai

Prasmingų darbų tasa – į patikimas rankas

Gruodžio 6 dieną įvyko LPKTS Molėtų filialo ataskaitinis rinkiminis susirinkimas. Svarstyti klausimai dėl LPKTS ir LPKTB susijungimo bei naujo LPKTS Molėtų filialo pirmininko rinkimų.

Sugiedotas himnas. Pagerbtai į Amžinybę išėjė bendražygiai. Pristatyti svečiai: monsinjorė dekanas Kestutis Kazlauskas, Molėtų rajono savivaldybės meras Stasys Žvinys, tarybos narė Rita Andreikėnė, Juozas Ker-

spresta kviečti visus į sveiką diskusiją ir siųsti žinią – LPKTS ir LPKTB vadovybei ir nariams jungtis į vieną organizaciją.

Molėtų rajono savivaldybės tarybos narė Rita Andreikėnė, meras Stasys Žvinys, monsinjorė Kestutis Kazlauskas pasakė daug padėkos žodžių dabar jau buvusiui LPKTS Molėtų filialo pirmininkui Tadui Masėnui. Tai žmogus, kurio darbams ir jo likimui aprašyti neužtektu

52 metus kartu petys į petį organizuoja keliones į saskrydį Ariogaloje. Partizanams atminti pastatė kryžių, paminklų. Tadas Masėnas tiki ir pasitiki Lietuvos laiminga ir gražia ateitimi. Geros širdies, tolerantiškės. Jam palinkėta, kad laikas rašytų šviesius, sveikatingus, laimingus ir ilgus gyvenimo metus.

Nauju LPKTS Molėtų filialo pirmininku vienbalsiai išrinktas Vytautas Vyšniauskas, buvusių politinių kalinių sūnus. Tėtis mirės prie septynerius metus, mama gyvena kartu su Vytauto šeima. Tėtis buvo vienas iš „Jaunujų sakalų“ organizacijos narių. Mama – partizanų ryšininkė. Dėdė buvo partizanas ir žuvo Napriūnų kaimo apylinkėse Molėtų rajone. Vytautas – kariškis, turintis kapitono laipsnių. Nuo 1990 metų – karys savanoris, Sausio 13-ąją Molėtuose sukvietės žmones gintis. Niekas nežinojo, kaip pasisuko įvykiai. Vėliau Vilniuje dirbo SKAT Ryšių su visuomenė skyriaus viršininku, Krašto apsaugos ministerijoje Personalio departamento viršininku. Šiuo metu Molėtų rajone įkūrė kaimo turizmo sodybą.

Filialo pirmininko pavaduotoju išrinktas ūkininkas Pranas Gerdvilas. Molėtiškiai išskirstė šviesios vilties vedinių tėstį prasmingus darbus.

Veronika KINDURIENĖ

Penktas iš kairės – Tadas Masėnas, greta – Henrikas Jotautas

pė ir jau gerokai prarečėjės Molėtų krašto buvusių tremtinių ir politinių kalinių, LPKTS narių, būrelis: Stasys Aleksiejūnas, Henrikas Jotautas, Angelė Miliuvienė ir kiti. Tai mūsų gyvoji istorija, gyvasis pavyzdis, pagal kurį mums reikėtų rikiuoti savo gyvenimą.

Nuo pat Atgimimo pradžios buvę tremtiniai ir politiniai kaliniai jungėsi į organizacijas. Jie – tėvai, jų vaikai ir vaikaičiai – aktyviausi ir drąsiausiai Nepriklausomybės kūrėjai. Bet, deja, laikas retino gretas. Todėl nu-

viens knygos. Vos trejų metukų su mama ištremtas 1941 metų birželį į Altajaus kraštą. Tik mamos sumanumo ir drąsos déka buvo išgelbėtas nuo mirties. Užšalusia Obės upė per baišią pūgą su mama bėgo į Lietuvą. Radę priešglobstį rusų sodyboje. Po penkerių metų buvo susekti. Vėl iš Lietuvos išvežti į Kemerovo sritį. Po aštuonerių metų parvyko į Lietuvą.

Prasidėjus Atgimimui, negailėdamas nei sveikatos, nei laiko ēmési teisybės atkūrimo. Su žmona, savo bendražyge, taip pat buvusia tremtine, jau

Bėgti, svajoti, prisiminti, kovoti

Pirmą kartą Geniu Baliukevičiu pamačiau prieš penketą metų Vilniaus Gedimino technikos universiteto Sporto centro drabužinėje, kai po „Inžinerijos“ bėgimo mėgėjų klubo treniruotės bei atgaivos duše jis persirenginėjo ir tvarkė savo daiktus. Man jis pasirodė panašus į galingą ledo ritulininką, koki mačiau nupieštą amerikiečių žurnale „Sports Illustrated“: raumeningą, pasitikintį savimi, stiprū ir nieko nebijantį. Pagalvojau: kokie ivairūs žmonės mėgsta bėgimą.

Genius iš karto užmezgė pokalbių, ėmė klausinėti manęs, kas aš toks, kaip bėgioju, kaip gyvenu. Susipažinome, o vėliau dažnai susitikdavome bėgimuose ir treniruotėse.

Pirmą kartą drauge bėgome varžybose Druskininkuose, kai prieš 12 kilometrus bėgimo startą visus kiaurai permerkė gegužės lietus. Maniau, kad

Genius Baliukevičius tapo viena ryškiausių ir spalvingiausių asmenybų šiame draugiškaame kolekyte.

Jei įsivaizduojame bėgikus kaip plonus it popieriaus lapas stajerius iš Kenijos, tai turbūt nerasisime Lietuvoje žmogaus, labiau nepanašaus į bėgiką, nei Genius. Jis juokauja: „Jei būtų tarp bėgikų svorio kategorija virš 100 kilogramų, aš būčiau Europos čempionu“. Na, Europos kaip Europos, bet Lietuvos čempionu tikrai būtų. Ypač

kurioje – amžina širdgėla dėl tėvelių, senelių, pražudyti Sibiro tremtyje, ir didelis noras jamžinti jų atminimą. Kai Genius bėga varžybose, ant tradicių jo juodu marškineliu būna užrašai „Žigčlāšg ž“, „Čaqė ūš“ ir „Zoūgžas“. Tai – pagarba vietai, kurioje jis gimė, kurioje patyrė kančią, bet kuri užgrūdino ir išaugino jį tokį stiprų ir atsparų gyvenimo negandoms.

Genius turi svajonę. Tiksliau, dvisvajones. Vieną – pastatyti Galiašore paminklą ten

Genius Baliukevičius (dešinėje) po bėgimo Vilnius–Ryga–Talinas

Mylimo krašto keliu bėga Genius Baliukevičius (pirmas iš kairės) su bendraminčiais

jį laisvai aplenkisi. Bėgau ramiai, staiga paskutiniame rate pajutau: už nugaros žemė dunda. Tai buvo Genius – jis vijos mane, norédamas aplenkti prieš finišą. Niekada nedidinu tempo finišuodamas, bet ši kartą nutariau nepasi- duoti. Finišavau kaip koks sprinteris, bet Geniu aplenkiau vos keliais metrais.

Neužilgo Genius pradėjo lenkti ir mane, ir daugelį kitų bėgikų. Per tuos penketą bendravimo metų man nė karto nepavyko Geniaus aplenkti pusės maratono distancijoje. Trumpesnėse – permanenta sėkmė: kartais aš būnu greitesnis, kartais Genius palieka mane toli atsilikusi.

Prisijungės prie „Inžinerijos“ bėgimo mėgėjų klubo,

jei būtų surengta dvikovė: pusės maratono bėgimas, o po finišo dvipūdės kilnojimas. Aukso medalis Geniui čia būtų garantuotas.

Genius Baliukevičius atrodo kaip sveikatos ir sveikos gyvensenos įsikūnijimas. Nieko nuostabaus – jis dėl to daug dirba ir stengiasi: bėgioja, žiemą maudosi lediniame vandenyje, daug laiko praleidžia ir basas vaikščio miške, myli ir supranta gamtą. Praėjusią vasarą viešėdamas savo tremties vietose Permės srityje Genius nepraleido progos medžioti taigoje, kurią jis nuo vaikystės gerai pažista, ir negrižo tuščiomis rankomis. Tai – jo gyvenimo stilus.

Tiksliau, jo gyvenimo stilus dalis. Nes yra kita dalis,

palaidotiemis mirusiems tremtyje nuo bado ir kitų nelaimių lenkams ir lietuviams, suaugusiems ir vaikams. Ši svajonė jau tampa realybė – dailininkas ir bėgikas, „Inžinerijos“ bėgimo mėgėjų klubo narys profesorius Jonas Gudmonas jau paruošė gražaus paminklo projektą.

Kita svajonė – surengti atminimo bėgimą tolimalajame Sibire iš Mendelevovo geležinkelio stoties, kur būdavo išsodinami tremtiniai, iki Kudymkar, toliau – iki Galiašoro. Tai daugiau nei 150 kilometrų. Genius jau surado palaikymą ir Lietuvoje, ir Lenkijoje. Gal ir ši jo svajonė išsiplidys?

Dr. Rimantas
MACKEVIČIUS

Sveikiname

Garbingo 90-ojo jubiliejaus proga sveikiname buvusią politinę kalinę Pranutę ADOMAITYTĘ-STAŠAITIENĘ ir linkime sveikatos ir Dievo palaimos.

Bendro likimo draugai, bendraklasiai:
J. Klioštaitytė-Dailidienė, O. Stankaitytė,
P. Gervylius, A. Andriulaitis

* * *

Garbingo 90-ojo jubiliejaus proga sveikiname buvusių tremtinį Albiną KRIVONĮ, linkime sveikatos ir Dievo palaimos.

Duktė Birutė ir sūnus Gintaras su šeimomis,
LPKTS Druskininkų filialas

* * *

Garbingo 90-ojo jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname Laisvės kovotoją, buvusią Norilsko politinę kalinę Vanda PETRAUSKAITĘ-PEKIENĘ.

Linkime stiprios sveikatos, dvasios ramybės, neblėstančios energijos ir Dievo palaimos.

LPKTS Jonavos filialas

* * *

Nors pabalo plaukai, lyg žolė nuo šalnos,
Bet ilgai dar širdis liks jauna.

Lai gyvenimas laimės dar daug dovanos,
Lai šviesi kiekviena bus diena.

Garbingo 85-ojo gimtadienio proga sveikiname Lietuvos partizaną, Vyčio Kryžiaus ordino kavalierių, Atkurtos LLKS Prisikėlimo apygardos vado pavaduotoją Antaną DOBROVOLSKĮ ir Laisvės kovų dalyvę, buvusią politinę kalinę, už nuopelnus Lietuvai apdovanotą Vilties Žvaigždė, LPKTB ir LLKS Prisikėlimo apygardos narę Mariją RIMKIENĘ.

Didžiuojamės, kad nepalūžote sunkių išbandymų kelyje, išlikote ištikimi Tėvynei Lietuvai. Linkime stiprios sveikatos, sėkmės gyvenimo kelyje. Tegul Jus visur ir visada lydi Aukščiausiojo palaima.

Atkurtos LLKS Prisikėlimo apygardos vadas ir taryba

* * *

Garbingo 80-ojo jubiliejaus proga sveikiname Tomsko sr. buvusią tremtinę Ireną DAVALGAITĘ-DOLINIUK.

Nuoširdžiai linkime stiprios sveikatos, neblėstančios energijos, dvasios ramybės ir Dievo palaimos.

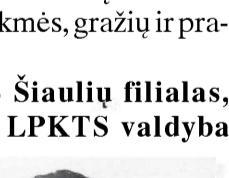

LPKTS Jonavos filialas

* * *

Kad svarbūs sumanymai būtų sėkmingi,
Kad visad pavyktų pradėti darbai,
Kad brangūs Jums žmonės būtų laimingi,
Draugams atviri būtų Jūsų namai.
Jėgų kad nestigti, širdies kad neslėgti,
Kad visad ir viskas būtų gerai.

Prasmingo 70-ojo jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname buvusią tremtinę, LPKTS Šiaulių filialo pirmininkę Valeriją JOKUBAUSKIENĘ.

Linkime Dievo palaimos, sveikatos, sėkmės, gražių ir prasmungų gyvenimo metų.

LPKTS Šiaulių filialas,
LPKTS valdyba

* * *

Vilties, tikėjimo ir ryžto,
Sėkmės, kaip saulė, didelės,
Te niekas niekada nedriستa
Iskaudinti geros širdies...

Gimtadienis lai neša pilną kraitę
Laimės ir skalsos,
O širdi didelę ir kilnią,
Tavasis Angelas globos.

Garbingo jubiliejaus proga sveikiname Mariją TAUTKUVIENĘ. Linkime daug sveikatos, energijos, prasmingų ir ilgų gyvenimo metų bei Dievo palaimos.

LPKTS Jurbarko filialas,
buvusių tremtinių ir politinių kalinių choras

„Versmė“

Sovietinį genocidą ir rezistenciją menantys paminklai Laukuvos miestelyje

„Tremtinio“ skaitytojams žinomi autorai – Vytenis ir Junona Almonaičiai – parašė naują knygą „Pietų Medininkai. Keliautojo po Laukuvos apylinkes žinynas“. Kaip ir kituose jų parengtuose kelionių žinynuose, taip ir šiame, greta medžių senolių, piliakalnių, bažnyčių ir kitų lankytinių vietų, aprašyti ir sovietinį genocidą bei rezistenciją menantys paminklai. Autoriams sutikus, spausdiname pluoštą iš straukų iš knygos „Pietų Medininkai“.

Laukuvoje yra ne vieną istorinę vertę išsiskiriantis pastatas, pastatyti keli praeitį menantys paminklai. Rytinėje miestelio aikštės pusėje, Šaulių darželiu vadintame skvere, stovi paminklas Lietuvos Neprikalnomybės dešimtmečiu. Jis obelisko formos, su Vyčiu ir dedikacija Lietuvos Laisvės kovų didvyriams. Vietos šviesuolių, pirmiausia gydytojo Bronislovo Tallat-Kelpšos, iniciatyva obeliskas pastatytas 1928 metais. Jis, be kita ko, primena, kad 1919 metais ginti susikūrusių valstybę iš Laukuvos valsčiaus išėjo apie 30 savanorių. Sovietinė valdžia 1949 metais liepė obeliską nugriauti. Racevičių šeimai pasiekė išsaugoti tik plokštę su Vyčio bareljefu, kuri eksponuojama Laukuvos gimnazijos muziejuje. 1991 metais paminklas atstatytas, pašventintas.

Piečiau bažnyčios, Eityndaičių gatvėje (Nr. 7), stovi memorialine lenta pažymėtas namas, kuriame keliolika metų gyveno buvusi tremtinė, gydytoja ir rašytoja Dalia Grinkevičiutė (1927–1987). 1941-ųjų birželį D. Grinkevičiutė, keturiolikos metų mergaitė, buvo ištremta prie Lenos žiočių. Tėvas Juozas buvo išežtas į lagerį, kuriame mirė badu. 1949 metais kartu su sergančia mama Prane ji pabėgo į Lietuvą, į Kauną. Spėjusi tėvų namo rūsyje slapčia palaidoti motiną, 1950 m. bėglė buvo suimta ir nuteista trejiems metams į lagerį. Paskui vėl tremtis... Vis dėlto D. Grinkevičiutė sugebėjo igyti gydytojos specialybę ir grįžusi į Lietuvą ilgai dirbo Laukuvos ambulatorijoje (žr. toliau). Bet ir čia KGB ją nuolat persekojo, 1974 metais uždraudė dirbtį gydytoja, išvarė iš tarnybinio buto. Tuomet D. Grinkevičiutė prisiglaudė pas mokyto-

ją Aldoną Šulskytę, apsigyveno aprašomame name.

Savo, kartu visos tautos kančias, žiaurią tremties tikrovę D. Grinkevičiutė apraše

metraščiu. Tai tekstai be taip išprastų nutylėjimų, atskleidžiantys laisvos asmenybės moralinę poziciją ir likimą sovietmečiu.

Varnių gatvėje (Nr. 4) yra buvusios ambulatorijos pastatas. Jį 1927 metais pasistatė gydytojas Jonas Ukrinas. Cia jis gyveno, turėjo priimamajį ir dvi palaistas. Sovietmečiu nacionalizuotame pastate ilgą laiką veikė ambulatorija. Memorialinė lentelė primena, kad 1960–1974 metais joje dirbo Dalia Grinkevičiutė.

Kiek atokiau nuo Varnių gatvės stovi Laukuvos Norberto Vėliaus gimnazija. Memorialinė lenta prie mokyklos įėjimo nukelia į pokario laikus. Joje išvardyti penki čia mokęsi, partizanų gretose kovęs ir žuvę jaunieji laukaviškiai. Ši sąraš galima būtų prasti, nes 1953 metais buvo susekta gimnazijoje veikusi pogrindinė organizacija. Jos nariams ir daugeliui kitų sistemai pasipriešinusį gimnazistų teko sunki politinių kalinių dalia.

Skvere priešais mokyklą 2008 metais pastatytas paminklas rezistentei ir poetei Irenai Petkutei, kurį sukūrė skulptorius Antanas Kmieliauskas. I. Petkutė gimė 1932 metais ir augo Gulbėse, mokësi Laukuvos gimnazijoje. Dar būdama 10 klasėje, 1950-aisiais, paprašyta partizanų, pradėjo kurti eileraščius jų leidiui. Baigusi gimnaziją, dirbo lietuvių kalbos

brandžiu literatūros kūriniu virtusiuose prisiminimuose. Pirmą kartą jie publikuoti 1979 metais rusų disidentų leidinyje „Pamiatj“, 1981 metais išspausdinti ir JAV. Trečią kartą sukrečiantis rašinys „Lietuviai prie Laptevų jūros“ paskelbtas Atgimimo apyaušriu – 1988 metais žurnale „Pergalė“. Ši publikacija buvo bene pirmasis viešai išstartas žodis apie tremties ir lagerių baimis. Laukuvoje praleistus metus D. Grinkevičiutė apraše atsiminimuose „Gimtojoj žemėj“, kurie taikliai va dinami juoduoju miestelio

pistoleto vamzdžių save... Yra duomenų, kad jos palaikai buvo užkasti Varniuose, prie MVD būstinės.

Kitoje Varnių gatvės pusė-

meninėje veikloje, 1936-aisiais buvo išrinktas į Lietuvos Seimą. 1926 metais jo rūpesčiu Laukuvoje įsteigta pieninė. M. Tallat-Kelpšienė (1872–1941) – taip pat itin veikli visuomenininkė: šaulių, ūkininkų sajungos, labdaros, švietimo ir kitų organizacijų narė. 1941-ųjų birželį jie abu, turėję jau po 69 metus, išvežti į Sibirą.

M. Tallat-Kelpšienė mirė neatlaikiusi kelionės, o B. Tallat-Kelpša (1946 metais, neturėdamas leidimo, grįžo į Lietuvą. Deja, netrukus buvo suimtas, pri valomai apgyvendintas invalidų namuose prie Archangelsko, kur 1956 metais mirė.

Čia pat ir senosios Laukuvos kapinės, kuriose galima stabtelėti prie daugelio žymių laukaviškių kapų. Vakariname kapinių pakraštyje ilsisi 1941 metais nužudyti broliai Vyšniauskai – Antanas, gimęs 1916-aisiais, ir Stanislovas, gimęs 1924-aisiais. Sovietmečiu pusiau uždengtas įrašas paminkle skelbia, kad juos „gyvenimo pavasaryje“ Pykaičių kaime nušovė „raudonasis slininas“, arba tiksliau – atsitruantiantys Raudonosios armijos kareivios. Iš viso per keliąs pirmąsias karo dienas jie Laukuvos apylinkėse nužudė keliolika nekaltų žmonių.

Šiose kapinėse taip pat palaidotas savanoris, 1941-aisiais nužudytas Antanas Straukas (1898–1941), dvių žuvusių partizanų brolis, literatas ir politinis kalinas Vytautas Liutukas (1930–1999) bei jo tėvai, poetės bei rezistentės Irenos Petkutės tėvai Pranciškus ir Felicija, buvusi Lukšto būrio partizanė, slapyvardžiu Ramunė, politinė kalinė Emilija Vaitkutė-Stonienė (1919–2002), D. Grinkevičiutės atminimo saugotoja Aldona Šulskytė (1930–2008).

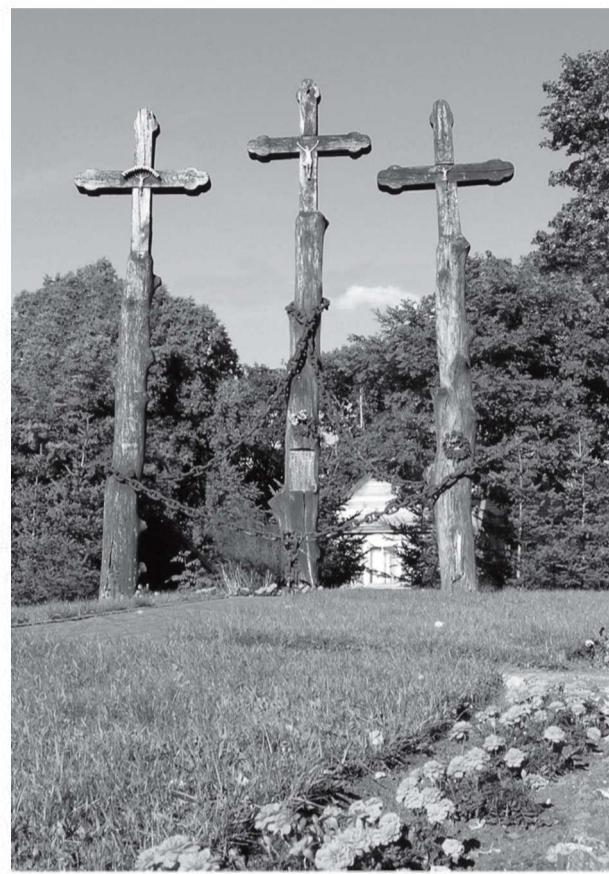
**Vytenis ALMONAITIS,
Junona ALMONAITIENĖ**
Nuotraukos iš Laukuvos gimnazijos muziejaus

Gydytojas, žymiausias Laukuvos visuomenininkas, 1941 metų tremtinys Bronislovas Tallat-Kelpša. Apie 1935 metai

Paminklas Irenai Petkutei. Laukuva, 2013 metai

Memorialas Laukuvos valsčiaus tremtinii atminimui. 2013 metai

Neprarandame tikėjimo ir vilties

Lietuvos Atgimimo Sajūdžio pakylietį 1988 metų gruodžio 6-ąją tuo metu Klaipėdos rajone gyvenę buvę tremtiniai, politiniai kaliniai ir rezistentai susibūrė į „Tremtinio“ klubą. Gargždų kultūros centro salė buvo sausakimša, o neprasibrovę į ją būriavosi fojė. Pasak šio klubo iniciatorės ir pirmosios valdybos pirmininkės, mokytojos Danutės Paškauskaitės, žmonės tada jau išdriso viešai išsakyti savo išgyvenimus, patirtus sovietų lageriuose ir tremtyje, kalbėjo apie lietuvių partizanų žygius ir jų rėmėjus, sovietų kariuomenės, KGB ir vietinių stribų siautėjimus Lietuvoje, žmonių kalnimą ir žudynes, kritusiu kovotojų už nepriklausomybę palaikų niekinimą.

Švenčiant LPKTS Klaipėdos rajono filialo 25-mečio sukaktį, Danutė Paškauskaitė pasakojo apie „Tremtinio“ klubo nuveiktus darbus. Pirmiausia imtasi nustatyti saugumiečių ir stribų nužudyti žmonių ir Gargždų miesto parke užkastų jų palaikų vietas. Dėl aukų atėjė į klubą kreipėsi senieji miesto gyventojai ir žuvusių artimieji. Buvo nuspresta kreiptis į tebegyvenusius Gargžduose stribus, taip pat į Lietuvos komunistų partijos Klaipėdos rajono komitetą, kad sekretoriai tarpininkautų tokiam susitikimui. Po ilgų derinimų vis dėlto pavyko susitikti su kai kuriais stribais, tačiau jie gynėsi nieko nežinantys ir patys nedalyvavę. Tada nuspresta klubo jėgomis, stebint prokurorui ir liudininkams, pradėti kasinėjimus. Parko révose, kurias nurodė vietiniai gyventojai, netrukus aptikti dešimties pasipriešinimo sovietiniams režimui dalyvių palaikai. Jie buvo išskilmingai palaidoti Gargždų kapinėse. Tačiau ir dabar tai néra užbaigtas darbas, nes, liudininkų duomenimis, parko žemėje dar gali būti ir daugiau rezistentijos laikotarpio aukų palaikų.

Danutė Paškauskaitė taip pat išsakė priekaištus Gargždų bendruomenei, kuri turi ketinimą pakeisti parko paskirtį iš tylos zonas į pramoginių masinių renginių vietą.

Praėjus 25 metams nuoveiklos priešmetų po šv. Mišių Gargždų bažnyčioje buvę tremtiniai, politiniai kaliniai, ju artimieji susirinko į Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos Klaipėdos rajono filialo ataskaitinės rinkiminė susirinkimą. Pirmiausia žmonės dairėsi likimo bičiulių. Jų gretosvis reteja, tad šiekart visiems vienos pakako jaukiame kultūros centro fojė. Apie tai, kuo dabar gyvena ir ką per paskutinius metus ši organizacija yra nuveikusi, vaizdžiai pasakojo gausi fotografių paroda, veiklos ir bendradarbiavimo fotoalbumas. Medžio dirbinis eksponavo buvęs tremtinys Mykolas Cirtautas.

Tylos minute susirinkusieji pagerbė kovose dėl laisvės kritusiu bendražygių ir mirusių bendraminčių atminimą, tragedijos Rygoje aukas. Kartu su chorū „Atminties aidai“ sugiedojė Lietuvos himnā. Jaunimas nunešė gėlių prie kritusiu kovose paminklų Gargždų parke ir kapinėse.

Susirinkimą savo dalyvavimu pa-

vas Dačkauskas ir jo pavaduotoja Rūta Cirtautaitė, tremtyje gimės Gargždu bažnyčios klebonas kanauninkas Jonas Paulauskas, LR Seimo narė, tremtinų šeimos vaikai Agnė Bilotaitė ir jos padėjėja Rasa Petruskienė. Sveikindami svečiai linkėjo vaisingos tolimesnės organizacinės veiklos, jos nariams – sveikatos ir išvermės. Už nuoširdžią veiklą ir aktyvią pagalbą įteikiti padėkos raštai. Grupė naujų filialo narių gavo pažymėjimus.

Dvejų metų ataskaitoje LPKTS Klaipėdos rajono filialo valdybos pirmininkas Jonas Šatkus pažymėjo, kad šiandieninė veikla sutelktai į paramą likimo broliams, rezistentijos kovotojų atminimui išsaugoti ir į edukacinius renginius. Prieš šv. Kalėdas valdybos nariai su dovanomis, kalėdaičiais aplanko pasiligojusius ir vienišus buvusius tremtinius ir politinius kalinius. Sąjungos nariai uoliai dalyvauja įvairose šventėse, išvykose, talkose. Bol turino tremtinų grupė jau vienija vienos Lietuvos bei Vokietijoje apsigyvenusius toje vietovėje vargusius tremtinius. Pernai Gargždų kapinėse iš naujo sutvarkytas partizanų generolo Jono Žemaičio tėvų kapas. Pavasarį degančių žvakelių girlandomis prie Neprikalusomybės ažuolo pagerbtas negrūžusių iš tremties vaikų atminimas. Buvę tremtiniai kasmet rengia ekskursijas po Lietuvą į kaimyninę Latviją, aplankytas Rainių žudynių memoria las, kitos Žemaitijos atminties vietas. Visada dalyvauja saskrydyje Ariogaloje.

Buvusiu tremtinų choras „Atminties aidai“ – visų dainų švenčių, minėjimų dalyvis. Jau kelinti metai choras su vietas tautodailininkais pristato lietuvių tautos meną, tremtinų dainas ir pasakoja apie savo išgyvenimus į Klaipėdą atvykstančių kruizinių laivų turistams iš viso pasailio.

Ilgametis filialo valdybos pirmininkas, Gargždų miesto garbės pilietis Česlovas Tarvydas kalbėjo apie organizacijos narių veiklą kuriant Laisvės kovą ir tremties istorijos muziejų Priekulėje, įvertintą kaip vieną ryškiausiu tokios krypties edukacinių centrų Lietuvoje, ir dėkojo rajono savivaldybės tarybai, asmeniškai merui už nuolatinę paramą muziejui. Artimiausias uždavinys – tinkamai sutvarkyti vietovę šalia Priekulės esančiam Drukiu kaimo, kur durpyne buvo užkasta dešimtys partizanų. Kai kuriaiš duomenimis, čia gali būti 60–80 palaikų. Dabar ši vieta pripažinta partizanų kapaviete. Iš viso Klaipėdos rajono teritorijoje nustatyta 30 partizanų žuvimo vietų. Paskutinioji aptikta Pakalniškių kaimo. Čia 1946 metais vienoje sodyboje žuvo trys Lietuvos kariuomenės karininkai – Jonas Andrijauskas, Leonas Kisielius ir (?) Pečiulis. Netrukus čia bus pastatytas atminimo ženklas. Ir toliau bus apklausinėjami žmonės, turintys žinių apie to meto kovas ir galintys patvirtinti faktus.

Naujai išrinktai LPKTS Klaipėdos rajono filialo valdybai toliau vadovaus Jonas Šatkus.

Aldona VAREIKIENĖ

LPKTS Jurbarko filialo sukaktis

Gruodžio 20 dieną Jurbarko krašto muziejuje vyko neeilinis renginys – Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos Jurbarko filialo 25-mečio šventė. Į renginį atvažiavo LPKTS valdybos pirmininkas Edvardas Strončikas, TS-LKD PKT frakcijos seniūnė, Jurbarko skyriaus pirmininkė Audronė Kurienė, Jurbarko savivaldybės tarybos narys, TS-LKD Jurbarko skyriaus vicepirmininkas Antanas Kazakevičius bei didelis būrys mokinių ir mokytojų iš Jurbarko rajono. Jubiliatus bei šventės dalyvius dainomis pasveikino akustinės muzikos grupė „Vėjukas“ (vadovė Aušra Masteikaitė-Mičulė).

LPKTS Jurbarko filialo istorija,

LPKTS valdybos pirmininkas Edvardas Strončikas įteikia padėką ilgamečiam LPKTS Jurbarko filialo pirmininkui Petru Gervyliui

Renginio dalyviai ir svečiai

Šventės dalyviai dainomis pasveikina akustinės muzikos grupė „Vėjukas“

veiklą pristatė renginio vedėja Danutė Samienė. „Tremtinio“ klubas Jurbarko istorių 1988 metų lapkričio 26 dieną. Pirmininku išrinktas Romualdas Staugaitis. Iš pradžių veikloje dalyvavo 500 žmonių. Pakui klubas pervardintas į Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos Jurbarko skyrių, vėliau – filialą. Pirmininkais buvo R. Staugaitis, P. Gervylius, A. Genys. Filialo iniciatyva buvo užrašomi buvusiu tremtinų ir politinių kalinių prisiminimai, statomi kryžiai ir paminklai žuvusiems partizanams, perlaidojami palaikai, įrengiamos paminklinės atminimo lentos, atstatyta J. Žemaičio vadavietė. Susibūrė ir gausus buvusiu politinių kalinių ir tremtinų choras „Versmė“ (vadovė Marija Tautkuvienė). 25 metų veiklą taip pat pristatė ir Vladas Meškauskas.

Jubilejaus proga Irinos Pažereckienės iniciatyva visą rudenį kartu su Jurbarko rajono Švietimo skyriumi ir

mokyklomis buvo organizuojamas rašinių konkursas „Ir priebandoje šviesa švyti“, kuriamė dalyvavo gausus būrys mokinių. Konkurso tikslas – daugiau sužinoti apie savo prosenelius, senelius, tėvus, pažystamus buvusius tremtinius ir visa tai aprašyti. Šventės metu mokiniai skaitė savo rašinius, daliųsi turimomis nuotraukomis. Džiugu, jog susirinko ne tik mokiniai, bet ir ju mokytojai bei artimieji.

Sveikinimo žodį tarė LPKTS valdybos pirmininkas Edvardas Strončikas. Jis įteikė padėkas labiausiai nusipelniusiems Jurbarko filialo nariams. Nuoširdžius sveikinimus TS-LKD partijos vadu išsakė Audronė Kurienė. Jurbarko miesto mero Ričardo Juškos, administracijos direktoriaus Petro Vainausko sveikinimus perdavė tarybos narlys Antanas Kazakevičius. Renginio pabaigoje parodyta Konstantino Glinskio teatro spektaklio ištrauka.

Marija MIKUTAITĖ

LPKTS Pakruojo filialas paminėjo veiklos jubilieju

Gruodžio 14 dieną iškilmingai paminėtos LPKTS Pakruojo filialo 25-osios metinės. Tą dieną Pakruojo rajone prie visų svarbiausių paminklų degė atminimo žvakės. Jas savo miesteliuose ir kaimuose uždegė prieš atvykdami į minėjimą buvę tremtiniai ir politiniai kaliniai.

Pakruojo kultūros centre visus svečius ir minėjimo dalyvius pasitiko graži nuotraukų, knygų, dokumentų paroda apie organizacijos veiklą, svarbiausius įvykius; dešimtyse segtuvų sutalpintos spaudos publikacijos, dokumentų kopijos, Pakruojo tremtinii ir politinių kalinių sąrašai... Šiame sąraše 3785 žmonės išvežti iš sovietinės vergijos tremties vietas ir lagerių. Tai dar nepilnas ištremtuų sąrašas, skaičius būtų per tukstantį didesnis, nes dabartinių Rozalimo ir Klovainių seniūnijų kaimai tada nepriklause Pakruojo rajonui.

I jubiliejinių renginių atvyko LR Seimo narys V. Gailius, LPKTS pirmininko pavaduotojas Gediminas Uogintas, Linkuvos parapijos klebonas Edwardas Zeidonas, Pakruojo rajono savivaldybės vicemeras Romas Medzveckas ir Pakruojo savivaldybės Kultūros ir viešųjų ryšių skyriaus vedėja Birutė Vanagienė, TS-LKD Pakruojo pirmininkė Erika Kižienė, LPKTS Šiaulių apskrities koordinatorius Algimantas Šapoka, LPKTS Radviliškio filialo pirmininkė Stasė Janušienė, meniniai kolektyvai: Pakruojo rajono Lygumų kultūros centro duetas, Radviliškio kultūros centro buvusių tremtinii ir politinių kalinių choras „Versmė“ (vadovė Laimutė Vaitekūnienė, koncertmeisterė Asta Minciuvienė), Pakruojo buvusių tremtiniių moterų ansamblis „Sidabrinė šarma“ (vadovas Metardas Zubas).

Iškilmingos minėjimo pirnosios minutės: jaunieji šauliai ir buvę tremtiniai įnešė Lietuvos Trispalvę ir LPKTS Pakruojo filialo vėliavas, po „Tautiškos giesmės“ ir Linkuvos parapijos klebono Edwardo Zeidono maldos, tylos minute pagerbėme visus mirusius tremtinius, politinius kalinius, Laisvės kovų dalyvius, nužudytaus arba žuvusių kovose už Tėvynės laisvę partizanus.

Lygumų vidurinės mokyklos jaunieji šauliai gėlių puokštės ir žvakeles išnešė prie koplystulpio, pastatyto Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijos kieme, kur ilsisi užkasti 77 partizanai, prie paminklo Pakruojo kapinėse komunistų nužudytiems gimnazistams bei prie paminklo „Negrūžusiems tremtiniams“, pastatyto Pakruojo

Jono Krikštytojo bažnyčios šventoriuje.

Po svečių sveikinimų organizacijos pirminkė Zita Vėžienė pristatė LPKTS Pakruojo filialo istoriją ir veiklą per 25 metus.

Per ataskaitinį laikotarpį prie organizacijos vairo pažiūrėjo 7 pirminkai: Viktoras Zarakauskas, Leonardas Pabilionis, Stasė Mauragiėnė, Zita Gasiūnienė, Sigita Janušauskienė, Vidmantas Palujanskas, Zita Vėžienė. Keturi iš jų jau ilsisi Amžinybėje. Tai V. Zarakauskas, L. Pabilionis, S. Mauragiėnė ir V. Palujanskas.

Su didele pagarba reikia

tais nužudytiems Linkuvos gimnazistams. Pakruojo „Atžalyno“ gimnazijos kieme, kur buvo užkasami partizanų kūnai, pastatytas koplystulpis, pagrindinėje Lygumų miesto aikštėje, kur buvo mėtomi partizanų kūnai, iškilo Pieta – „Kančių Motina“, Norvaišių kaime paminklas „Norvaišių, Vaigalių ir Ročkaičių kaimų bolševizmo aukoms ir 1944–1954 m. žuvusiems partizanams“. Iš paraissčių, pelkių buvo renkami partizanų kaulai ir iškilmingai perlaidojami. Iš Sibiro išalo parvezžami tremtiniai palaikai. Stačiūnuose iškilmingai perlaidoti 5 tremtiniai: Albinas ir Juozas Vebliaus-

jau buvo lengviau, keliais buvo pramintas, ledai pralaužti, Lietuva – laisva, nepriklausoma valstybė. Juk kiekvienas pirmininkas atėjo su savo polinkiais, patirtimi, gabumais, sveikata, sugebėjimais patraukti žmones, surinkti aktyvą. Kiekvienas iš jų įnešė svaru indėlį į bendrą organizacijos arudą.

Rajone pastatytą per 40 paminklų, paminklinių akmenų, akmenelių, kryžių, kryželių, primenančių, koks žiaurus buvo okupantas, koks nuožmus buvo rajono žmonių pasipriešinimas jam. Jų iniciatoriai buvo LPKTS Pakruojo filialas, žuvusių, nužudytių giminaičiai, draugai, kaimynai, i „Žiemgalos“ draugiją įsijungę tremtiniai kraštiečiai, Linkuvos 500 metų komitetas.

Sigitos Janušauskienės ir Vytauto Kulšės rūpesčiu įamžintas Prisikėlimo apygardos Žaliosios rinktinės partizanų Vytauto, Albino, Melchioro Balzų, Dervelių kaimo partizanų ir kaimo jaunuolių atminimas, pastatytas paminklinis akmuo prie Linkuvos kaiminių čia užkastiems Linkuvos krašto kovotojams už Lietuvos laisvę.

Nė vienas iš šių Pakruojo rajono istorijos ženklių nebuvo pastatytas be buvusių tremtinii bei politinių kalinių rūpesčio, dalyvavimo, be Pakruojo savivaldybės Kultūros skyriaus, Pakruojo kultūros centro buvusių ir esamų darbuotojų: Alfredo Šimkaus, Birutės Vanagienės, Irenos Kybartienės, pagalbos.

Pakruojo rajono skaudžiausią istorijos dalį savo knygose apraše dabartinė organizacijos pirmininkė Zita Vėžienė. 2005 metais išėjo jos knyga „Ka papasakotų paminkliniai akmenys ir kryžiai“, apie filialo veiklą ir veikliausius organizacijos žmones dvi knygos: „Sugrižę gyventi ir kurti“ ir „Mūsų darbai ir likimai“, bei rajono tremtiniam, Meilūnų kaimo paminklas 1944 metais komunistų išžudytais ir sudegintais Šumskiu šeimai, Trijų Kryžių paminklas perlaidotiems Rozalimo seniūnijos partizanams įamžinti. Jo artimiausiai pagalbininkai Lygumuose buvo Jonas ir Monika Kelevišiai, Jonas Barščiauskas, Birutė ir Antanas Dominauskai, Pašvitinyje – Juozas Mockūnas, Rozalime – Zigmas Kirdeikis, Kazimieras Benaitis. Kituose darbuose padėjo Elena Morkūnenė, Leonidas Pabilionis, Algimantas Čepys, Aleksandras Povilaitis, Elena Čepaitienė, Danutė ir Vladas Janeliūnai ir daugelis kitų.

Kitiems pirmininkams, atėjusiems po V. Zarakauską,

Kaune.

Palaikome ryšius su mokyklomis: Pakruojo rajono Šukionių Jono Noreikos pagrindinė mokykla (direktorius M. Bulaitis) organizuoja lengvosios atletikos krosrus išskilaus kraštiečio Jono Noreikos-Generolo Vėtrės gimtadienio dieinai pažymėti. Lygumų jaunieji šauliai (vadas šaulys Alfonsas Korsakas) daug metų (ir šie met) dalyvavo LPKTS Junesniosios kartos saskrydžiuose, išvykose partizanų takais. Pernai Lygumų vidurinės mokyklos direktorės J. Korsakienės iniciatyva Lygumų vidurinės mokyklos mokiniai kartu su Pakruojo filialo tremtiniais dalyvavo žygyje Didžiosios Kovos partizanų apygardos takais Kaišiadoriye.

Pakruojo kultūros centro direktorė Irenos Kybartienės dėka labai išradinė būna tremčių sukakčių paminėjimai. Kartais juose mes būname tik dalyviai, kartais pagalbininkai, kartais – organizatoriai. Sceną visada gražiai papuošia mūsų talentingoji buvusi tremtinė, kultūros centro dailininkė Laima Stalionytė-Veličkienė.

Visada pagalbą mums su teikia Juozo Paukšteliu viešoji biblioteka (direktorė R. Kulštė), šios bibliotekos darbuotojai Genė Juodytė, Judita Jareckienė ir kiti. Jos rengia mūsų išleistų knygų pristatymus, Gedulo ir Vilties dienos progą – parodas, pašnekesius su tremtiniais. Savo konferencijas, susirinkimus ir kitus renginius vedame Juozo Paukšteliu viešosios bibliotekos, Juozo Pakalnio muzikos mokyklos, Pakruojo seniūnijos, Kultūros centro salėse.

Dėkojame savo rėmėjams: kariui savanoriui JAV piliečiui, Pakruojo rajono garbės piliečiui Broniui Nainiui, AB „Klovainių skaldą“ generaliniam direktoriui Vitolui Urmonui, LPKTS valdybai, Pakruojo rajono savivaldybei, Pakruojo seniūnijos seniūnui Sauliui Margiui, Pakruojo rajono savivaldybės merei Astai Janiūnienei, administracijos direktoriui Virginijui Grigoniui ir visiems prieš juos buvusiems savivaldybės vadovams.

Šio minėjimo metu buvo apdovanoti aktyviausi LPKTS Pakruojo filialonariai. Medalius ir padėkas įteikė LPKTS pirmininko pavaduotojas G. Uogintas ir Šiaulių apskrities koordinatorius Algimantą Šapoką.

Gyvuojame 25 metus. Mes, buvusių tremtinii ir politinių kalinių vaikai, gyvename savo amžiaus rudenį, bet nepasiduodame. Tikimės, kad iškilmingai pažymėsime dar ne vieną organizacijos jubilieju.

Jadyga KORSAKIENĖ

LPKTS pirmininko pavaduotojas Gediminas Uogintas ir LPKTS Pakruojo filialo pirmininkė Zita Vėžienė

Pakruojo kultūros centre minėjimo dalyviai pasitiko graži nuotraukų, knygų, dokumentų paroda

prisiminti organizacijos kūrėją, tremtinii sūnų Viktorą Zarakauską, vadovavusį pirmuoju penkerius metus. Jis ir sājūdėtis, ir Sausio 13-osios, ir Baltijos kelio dalyvis. Sibire mirė jo tėvas. Atgimimo metais sūnus parsigabeno tėvo Viktoro Zarakausko palaikus ir palaidojo Vilniuje. Po pirmojo susirinkimo klubo „Tremtinys“ nariais tapo 79 buvę tremtiniai, paliko šį posątę pirmininkas suvienijęs 510 narių. Nebuvo būstinės, interesantus priiminėjo, dokumentus laikė savo bute, kartu mokė, auklėjo jaunąją kartą. Mirė 1994 metų sausio 15 dieną, eidamas 72-uosius metus.

V. Zarakausko rūpesčiu Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios šventoriuje pastatytas paminklas „Negrūžusiems tremtiniams, atstatytas paminklas komunistų 1941 me-

Skausmingas 1948-ųjų gegužės rytas

Mano pašnekovė, kaunietė Aliona Irena Beinoravičienė sako, jog žiūrėdama gerą lietuvišką filmą, kuriame rodomas kaimo žmonių gyvenimas, visuomet prisimena savo tėviškę. Tvarkingos, išpuose-lėtos jos gimtojo kaimo sodybos, čia gyvenę darbštūs žmonės dar gyvi atminty. Alionos Papreckytės-Beinoravičienės tėvai kūrė jaukų šeimos lizdelį Skuodo rajone, Pakalniškių kaime.

Antaninos ir Aleksandro Papreckių šeimoje augo keturi vaikai. Trys berniukai – Vytautas, Vladas, Bronius ir dukte Aliona. Ūkininkavo tėvai 40 hektarų žemės, tad nuo mažens prie įvairių darbų buvo kviečiami talkinti ir vaikai. Beveik kiekvienas prieškario Lietuvos ūkininkas turėjo nuostata: viša, ką užauginai, krauk į nuosavus aruodus, neišlaikauk, galvok apie savo ir vaikų ateitį. Tokiais principais vadovavosi ir Papreckių šeima. Rodos, gyvenk ir džiaukis vaikais, geru derliumi,

Brolio Vytauto vaikai: Edmundas, Vida, lopšelyje – Algis

Pučiamujų orkestras, suburtas Aleksandro Papreckio. Nuotrauka daryta po tėvelio mirties. Orkestre jo klarnetas groja sūnus Vladas (sėdi pirmas iš kairės)

kaimynų svetingumu. Tačiau lemtis kitaip sudėliojo tolimesnio gyvenimo mozaiką.

Svajones ir siekius į šipilius sudaužė ankstyvas 1948-ųjų gegužės rytas. Griuvo Antaninos ir Aleksandro Papreckių kurtas gyvenimas. Tremtis. Šis žodis jau seniai išklandė virš Lietuvos, tačiau kiekviena šeima vylėsi: gal šį kartą ne mus... Aliona rudenį jau turėjo į pirma klasę eiti, tačiau vietoj knygų įrėnaujų draugų teko ilgakelionė į nežinią. Iš Papreckių sodybos buvo išvežti keturi asmenys – tėvai, Antanina ir Aleksandras, sūnus Vytautas ir dukte Aliona. Broniaus ir Vlado Papreckių namuose tuo

metu nebuvo. Bronius lankė gimnaziją, Vladas – studijavo. Užteko tiek, kiek rado...

„Šiandien jau sunku prisi minti to momento nuotaikas, tėvų ir brolio nusiteikimą, – pasakojo Aliona Beinoravičienė. – Prisimenu, jog atvykę baudėjai ragino paskubėti, nedelsti ir pasiimti su savimi tik „reikalingiausius“ daiktus. Tėvelis, neilgai ieškojęs, pasi ėmė klarnetą. Mačiau mamos akyse nuostabą: kam jis tau?! O, pasirodo, pravertel!“ Ilgos, varginančios kelionės metu daug nepatogumų patyrė suaugusieji, o vaikai, tėvų rūpesčio apsupty, nelabai suvokė, kur jie vyksta ir kada sugrižinamus. Tik miegoti jiems

išliko Alionos atmintyje. Išliko iki šiol.

Pradžios mokyklą Aliona pradėjo lankyti Šamankos gyvenvietėje. Tėvai ir brolis Vytautas privalėjo atlikti pačius sunkiausius darbus, bet nepalūžo.

Vilties ugnelė ruseno kiekvieno širdyje

Žodžiai, „kada nors sugrįšime“, kiekvienam, netekusiam Tėvynės, buvo tarsi malda. Ją tremtiniai kartojo mintyse, dainavo lietuviškas Tėvynės ilgesio dainas, kūrė eiles. Gyvenimas nusišypsojo, kai keletas tremtiniių šeimų iš Šamankos gyvenvietės buvo per-

kelti į kitą gyvenvietę – Bolšaja Rečką. Cia jau buvo tikras „didmiestis“, gyvenimas intensyvesnis, atsivėrė daugiau galimybų. Papreckių šeima nusipirko ožką. Tai buvo „didelė prabanga“. Ožkelė maitino, o jai atsivedus ožiuką, mažieji gyvūneliai džiugino visus šeimos narius. Ir tėvelio pasiimtas klarnetas Bolšaja Rečkos gyvenvietėje sukelė tikrą „kultūrinę revoliuciją“. Jis subūrė muzikuojančius vyrus – lietuvius, latvius, esatus, ukrainiečius, kitų tautybų vyrus, ir įkūrė pirmą tremtiniių pučiamųjų orkestrą. Sūnus Vladas triūba grojo tėvo orkestre, o po tėvo mirties, paėmė į rankas

klarnetą ir grojo vietoj jo... „Tėvelis neturėjo muzikinio išsimokslinimo, – sakė duktė Aliona, – tačiau turėjo absoliučią klausą, kiekvienam orkestro nariui parengdavo solines partijas ir jautėsi laimingas, kai pavykdavo pasirodymas. Subūrus orkestrą jo niekas neužgauliojo, nestumdė prie bet kokio darbo.“ Vytautas Papreckis, nusižūrėjęs lietuviatę tremtinę Birutę Katkutę, pasipiršo jai ir atšventė vestuves. Netrukus jiems gimė sūnus Edmundas.

Tačiau laikinas prošvaistės Papreckių šeimoje aptemdė netektis. 1951 metais staiga mirė Aleksandras Papreckis.

Jo kapo kauburėlis iškilo prie rūsciosios Sibiro upės Angaros, kur vienos kapinaitėse buvo laidojami ir tremtiniai.

Tremties išvengės tą nelėmtą 1948-ųjų gegužės rytą Papreckių sūnus Vladas vėliau buvo suimtas ir ištremtas į Krasnojarsko sritį. Jis žinojo tėvų tremties vietą ir po dvejų metų jau buvo kartu su jais. Papreckių šeima sutvirtėjo, pagalba tėvams – begalinė. Mokydamasis Leningrado miškų akademijoje Alionos brolis Bronius aplankė saviškius tremtyje.

Tremtiniams užsibūti vie-

są, galėjo grįžti į Lietuvą. Tai ir padarė. Po dvejų metų Alioną pasiekė liūdna žinia – pakraudamas miškovežį, tragiskai žuvo brolis Vytautas. Sibire liko žmona Birutė su trimis vaikais – Edmundu, Vida ir Algiu. Šeima jau rengėsi grįžti į Lietuvą, tačiau nelaimė sa-vaip pakoregavo visus planus. Žmona, artimieji, vienos gyventojai surinko nemažą pinigų sumą cinkuotam kars-tui ir wagonui išpirkti, Vytau-to palaikams pargabentį į Lietuvą. Vytautas palaidotas Skuodo kapinėse. Žmona Birutė su trimis vaikais, mama ir Vladu Papreckiu į Lietuvą grįžo vėliau. Mama Atgimimo

Prie Aleksandro Papreckio kapo. Žmona Antanina, Aliona, kiti artimieji. 1951-ųjų liepa

noje vietoje buvo neįmanoma. Pasibaigus miško ruošos darbams, Papreckiai, kaip ir kiti tremtiniai, buvo iškelti į taigoje esančią gyvenvietę Nižnij Kačergą. Cia prasidėjo didieji Alionos vargai. Naujoje gyvenvietėje nebuvo vidurinės mokyklos, teko mokslo tėsti esančioje Bolšaja Rečkos gyvenvietėje. Jis buvo daugiau nei 50 kilometrų nuo namų. Mo-

laikų ir Nepriklausomybės at-kūrimo nesulaukė. Ji mirė 1985 metais.

Kai 1992 metais buvo su-rentgvieni pirmųjų ekspedicijų į Irkutsko sritį, aplankantias vietoves, kur buvo ištremta Alionos šeima, ji kartu su broliais Vladu ir Broniumi bei dukterimi Lina nuskrido į šaltą žemę. Vylési parvezti tėvelio palaikus. Deja, kapinai-tės, kur buvo palaidotas tēvelis, buvo išlygintos. Angaros vaga pakitusi, kapinaičių – né ženklo. Aliona iš tos vietas parvezé tik sauja žemės ir pa-šventinus urnele Kauno Vytauto bažnyčioje, užkasė ją į žmonos Antaninos Paprec-kienės kapą.

Aliona sėkmingai baigė studijas Kauno politechnikos institute. Studijavo statybų architektūros fakultete ir daug metų praleido prie brėžinių Kauno „Žemprojekte“. 1963 metais ištakėjo už bendramokslio Broniaus Beinoravičiaus. Susilaukė sūnaus Gintaro ir dukters Linos.

Kai rudens sutemos aplanko namus, Aliona tomis aki-mirkomis apsigaubia tolimu prisiminimų skraiste. Atminyti gyva kiekviena valanda, praleista ten, Sibiro platybų raizgalynėje. Apie tai ji dažnai kalbasi su savo vaikaičiais.

Aušra ŠUOPYTĖ
Nuotraukos iš asmeninio A. Beinoravičienės albumo

Aliona Irena Papreckytė studijų metais

kyklą skyrė Baikalo ežero ruožas, kurį žiemos metu įveikti padėdavo miškovežių vairuo-tojai, o vasarą vaikus kateriais perkeldavo vietas žvejai. Pū-gos, speigai, ilgas kelias – visa teko patirti paauglei mergai-tei, tai dabar daugelis nė ne-j-sivaizduoja.

Kai Alionai Papreckytėi sukako 16 metų, ji, gavusi pa-

LLA įkūrėjo ir vado brigados generolo Kazio Veverskio atminimui

Gruodžio 10-osios ryta patriotinių organizacijų atstovai iš daugelio Lietuvos vietovių susirinko į Petrašiūnų kapines Kaune prie Lietuvos laisvės armijos įkūrėjo ir vado, Vyčio Kryžiaus I laipsnio ordino kavalierius, brigados generolo Kazio Veverskio kapo. Minėdami 100-ąsias gimimo metines, nulenkti galvas Lietuvos didžiavirio atminimui stojo Kazio Veverskio gimines, ats. mjr. Gediminas Reutas, LLA karių ir rėmėjų sąjungos nariai ir pirmininkė Irena Montvydaitė-Giedraitienė, pavaduotojas Antanas Rašinskas iš Šilalės, Lietuvos vietinės rinktinės karių sąjungos Kauno skyriaus vadas, LLA narys Danielius Štaras, LPKTS Šilalės filialo nariai, Lietuvos šaulių sąjungos vadovas plk. Antanas Plieskis, Vytauto Didžiojo karo muziejaus vyr. muziejininkas Antanas Jankūnas. Garbės sargyboje stovėjo Lietuvos šaulių sąjungos Garbės sargybos kuopos kariai. Brigados generolo Kazio Veverskio kapas buvo papuoštas gėlėmis ir vainikais. Žvakų liepsnelės plaikstėsi didingoje rimtyje, tarsi primindamos gyvenimo trapumą ir vainikuodamas pagerbimo maldą.

Po minėjimo dalyviai susirinko į Kauno Šv. Mykolo Arkangelo (Įgulos) bažnyčią, kur šv. Mišias už Kazį Veverskį aukojo Lietuvos kariuomenės Kauno įgulos kapelionas kpt. Tomas Karklys. Šv. Mišių dalyviams buvo priminta, kad minint šeimos metus svarbu melstis ir mineti ne tik Lietuvos patriotą ir kovotoją už Tėvynės laisvę, bet ir jo tévus. Kauno apskrities Veliuonos valsčiaus Kalvių kaimo ūkininkai Uršulė ir Stasys Veverskiai išaugino 10 vaikų – septynis sūnus ir tris dukteris. Auklėjo ir mokė mylėti artimą ir Tėvynę. Keturių Veverskių sūnūs žuvo kovodami su Tėvynės paveržėjais, kiti šeimos nariai ilgus metus kentėjo lagerių ir tremties baimės, bet nepalūžo ir Lietuvos neišdavė. Po šv. Mišių iškilmingai prisiekė stojantieji į Lietuvos šaulių sąjungą.

Brg. gen. Kazio Veverskio 100-mečio minėjimas tėsesi Kauno įgulos karininkų ramovėje. Iškilmui dalyviai susidomėjė apžiūrėjo parodą, skirtą LLA, kurią parengė ir pristatė LLA karių ir rėmėjų sąjungos pirmininkė Irena Montvydaitė-Giedraitienė. I mus žvelgė dvi dešimtys jaunų vady ir karių, paaukojusių gyvybes dėl Tėvynės laisvės. Jų žvilgsniuose matėme klausimą, ar Tėvynė saugi, ar tėsiate jų pradėtus darbus. Kituose stenduose susipažinome su

tos didvyrius: „Lietuviai visa dala gerbė kovotojus dėl nepriklausomybės, kad ir nepasisekdavo laimėti kovą“. Ji priminė, kad organizacija su kariais rėmėjais buvo įkurta po penkiolikos nepriklausomybės metų: „Mes nepriklausomybę turime, mūsų tikslas jamžinti Lietuvos laisvės armijos vardą Laisvės kovą ir Lietuvos istorijoje, rinkti medžiagą apie LLA kovotojus, vykdyti švietėjišką veiklą, siekti bendradarbiavimo su kitomis pasipriešinimo okupa-

Minėjimo dalyviai prie brigados generolo Kazio Veverskio kapo

LLA karių ir rėmėjų sąjungos veiklos akimirkomis.

Minėjimo dalyvius pasveikino ir renginį vedė Kauno įgulos karininkų ramovės Rysių su visuomenė skyriaus vyr. specialistas ats. mjr. Gediminas Reutas. Minėjimo dalyvius pasveikino ir pasirūpinti LLA įkūrėjo Kazio Veverskio vardo jamžinimu Kretingoje pažadėjo Krašto apsaugos viceministras Antanas Valys. Plačiau su Kazio Veverskio gyvenimu supažindino Vytauto Didžiojo karo muziejaus vyr. muziejininkas Antanas Jankūnas. Atkarto LLKS štabo viršininkas, buvęs LLA karys Vytautas Balsys prisiminė, kad organizacija buvo labai slapta, nariai būdavo priima mi pagal rekomendacijas.

Prisiminimais dalijosi ir Prano Veverskio sūnus Rytis Veverskis. LLA karių ir rėmėjų sąjungos pirmininkė Irena Montvydaitė-Giedraitienė pasidžiaugė, kad atejo laikas, kai po pusės šimto metų tylėjimo galime pagerbti savo tau-

cijoms organizacijomis“.

Kauno įgulos karininkų ramovės viršininkas mjr. Donatas Mazurkevičius iškilmingo minėjimo dalyviams priminė, kad LLA buvo labai svarbi organizuojant pasipriešinimą okupantams. KGB veikėjai LLA įvertino kaip „kaula gerklėje“.

Pirmininkė Irena Montvydaitė-Giedraitienė pasveikino organizacijos jubiliatus. Buvo išteka gėlių Vladui Rudžiui, 1944 metų Šilalės krašto LLA kariui, pasitinkančiam 90-mečio jubiliejų. Gruodžio 10 dieną sukako 85 metai Sedos kautynių dalyviui, šiauliškiui Petru Kryžiui. Taip pat pirmininkė nuoširdžiai padėkojo LLA įkūrėjo Kazio Veverskio 100-ujų gimimo metinių minėjimo talkininkams: Kazio Veverskio šeimos artimiesiems, ypač Albinai Veverskytei, renginio vedėjui ats. mjr. Gediminui Reutui, Vytauto Didžiojo muziejaus vyr. muziejininkui Antanui Jankūnui.

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

El. paštas: tremtinys@zebra.lt

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB „SEB“ bankas.

Redaktorė

Jolita Navickienė

Redakcija:

Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė,
Ingrida Vėgelytė

Mūsų adresas:

Laisvės al. 39, LT-
44309, Kaunas,
tel. (8 37) 323 204,
faksas (8 37) 323 214.
Indeksas 0117.

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos netekėjų atspindžiai“ remia

Spausdino spaustuvė UAB
„Rinkos aikštė“, Josvainių g. 41,
Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai.

Kaina 2 Lt

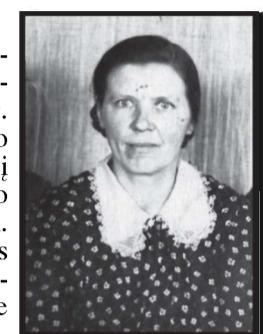
S P A U D O S ,
R A D I O I R
T E L E V I Z I J O S
R E M I M O
F O N D A S

Tiražas 2200. Užs. Nr.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Eleonora Juočepienė-Atkočiūtė 1917–2013

Gimė JAV, emigrantų šeimoje. Grįžusi į Lietuvą šeima apsigyveno ir ūkininkavo Brazgių k. Ukmergės aps. Anykščių r. Eleonora anksti ištekėjo už policininko Stasio Juočepio. 1941 m. šeima ištremta į Sibirą. Vyras atskirtas nuo šeimos pateko į Krasnojarsko lagerius, ten mirė 1945 m. Eleonora su dvieju mažamečiais vaikais Stase ir Vytyku atsidūrė Altajaus kr. Staraja Bardos r. atkočioje taigos gyvenvietėje Bolšaja Rečka. Šeimą vežė kareivai Eleonorai neleido pasiimti daiktų, į tremtį ji atvyko be šiltesnio drabužio, maisto atsargų. Dirbo sunkius miško darbus, mezgė, vėliau ganė kaimelio karvių bandą. 1948 m. persikelė gyventi į rajono centrą Staraja Barda (dabar Krasnogorsk). Ten dirbo promkombinato siuvykloje. Iš tremties buvo išeista 1957 m. Į Lietuvą grįžo 1969 m. Iškūrė prie Ukmergės, kur gyveno jos sūnus Vytautas. Kadangi buvo gimusi Amerikoje, jai pavyko išsirūpinti dokumentus, kad 1975 m. galėtų emigruoti į JAV. Gyveno Niujorke.

Palaidota Niujorko Bruklino priemiestyje kapinėse.

Danutė PETKEVIČIŪTĖ

Simonas Raslauskas 1924–2014

Gimė Prienų r. Pakuonio valsč. Žuvintos k. Buvo karys savanoris, 1944 m. išsiliejo į partizanų gretas. 1945 m. suimtas ir nuteistas 15 m. Kalėjo Vorkutos lageriuose, dirbo anglies kasyklose. 1957 m. išleistas į tremtį Vorkutoje. 1958 m. nuvyko į tėvų, sesers ir brolio tremties vieta – Irkutsko sr. Sibiro Usole. Susituokė su tremtine Marijoną Liekyte, užaugino sūnų ir dukterį. 1965 m. grįžo į Lietuvą. Gyveno Tauragės r. Skaudvilės seniūnijoje, dirbo statybininku.

Palaidotas Skaudvilės kapinėse.

Liūdi duktė ir sūnus su šeima

Vytautas Juškevičius 1928–2014

Gimė Varėnos r. Sapiegų k. ūkininkų šeimoje. 1948 m. kartu su tévais ir dvieju seserimis ištremtas į Krasnojarsko kr. Jarimakovo r. Tanzybėjaus k. Dirbo mišku pramonėje. 1956 m. vedė politinę kalinę Julę Zalanskaitę. Tremtyje gimė sūnus ir duktė. 1961 m. šeima grįžo į Lietuvą. Apsigyveno netoli Druskininkų. Buvo LPKTS Druskininkų filialo tarybos narys, kolleido sveikata dainavo Druskininkų buvusių tremtinių chore.

Palaidotas Druskininkų Ratnyčios kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, vaikus ir jų šeimas.

LPKTS Druskininkų filialas

Užjaučiame

Mirus Tomsko sr. Troicko r. Almiaikovo k. tremtiniui Vytautui Balčikonui užjaučiame žmoną, dukterį ir liūdime kartu.

**G. ir B. Armaliai,
R. Usenkiemė,
E. Katkus,
A. Vyšniauskienė,
J. ir B. Giniūnai**

Dėmesio!

LPKTS salėje veikia dailininkės Eugenijos Ivaškevičiūtės tapybos darbų paroda.

Maloniai kviečiame apsilankyt.

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

El. paštas: tremtinys@zebra.lt

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB „SEB“ bankas.

Redaktorė

Jolita Navickienė

Redakcija:

Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė,
Ingrida Vėgelytė

Mūsų adresas:

Laisvės al. 39, LT-
44309, Kaunas,
tel. (8 37) 323 204,
faksas (8 37) 323 214.
Indeksas 0117.

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos netekėjų atspindžiai“ remia

Spausdino spaustuvė UAB
„Rinkos aikštė“, Josvainių g. 41,
Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai.

Kaina 2 Lt

S P A U D O S ,
R A D I O I R
T E L E V I Z I J O S
R E M I M O
F O N D A S

Redakcija pasileika teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negražinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.

Kultūros paveldui aktualizuoti – ES struktūrinė parama

Kultūros ministerijai pirmą kartą yra suteikta teisė administruoti dalį ES struktūrinės paramos Lietuvai 2014–2020 metų lėšų. Šiuo metu Kultūros ministerija užsiima šios paramos paskirstymo kultūros srčiai planavimu ir siekia atlikti investicijų poreikio analizę. Todėlyra paskelbtas kvietimas iki sausio 31 dienos teikti „signalines“ paraiškas dėl kultūros paveldo ir kultūros infrastruktūros aktualizavimo. Pagal šias paraiškas bus nustatyti potencialūs pareiškėjai, įvertintas jų pasirengimas vykdysti investicinius projektus, nustatytos galimos investicijų kryptys. Pažymėtina, kad šiame etape nebus sprendžiama dėl konkrečių projektinių idėjų finansavimo, tai veikiau yra poreikių apklausa, tačiau pirma – tai padės Kultūros ministerijai įvertinti realius investicijų poreikius Lietuvos mastu kultūros srityje bei pareiškėjų pajėgumus, antra – projektų rengėjams padės geriau pasiruošti tikrajam paraiškų teikimui, kuris numatytas 2014 metų trečiąji ketvirtis.

Lietuvoje yra nemažai kultūros objektų, susijusių su Laisvės kovomis ir tremtimi. Tai ir tremties ir rezistencijos tematikos muziejai, ir

mažesnės muziejinės ekspozicijos, atstatyti bunkeriai bei kiti istorinio atminimo objektais. Daugelis šių objektų yra lankomi besidominčių istorija, moksleivių ir jaunimo, taip pat užsienio svečių. Tačiau daugeliui jų trūksta lėšų renovacijai, infrastruktūros sukūrimui ar atnaujinimui, patogumo ir patrauklumo lankytojui sukūrimui, pritaikymui neigaliems, užsienio svečiams bei įdiegimui modernių technologijų. Todėl svarbu siekti pasinaudoti ES struktūrinės paramos lėšomis, teikti paraiškas kartu su savivaldybėmis, biudžetinėmis ir viešosiomis įstaigomis.

Daugiau informacijos apie Kultūros ministerijos kvietimą teikti galimų kultūros paveldo įveiklinimo bei kultūros infrastruktūros aktualizavimo investicinių projektų aprašymus, jų sąlygas ir anketas bei kontaktinius telefonus galite rasti Kultūros ministerijos tinklapio www.lrkm.lt skiltyje „Europos Sąjungos 2014–2020 m. struktūrinė parama“. Kultūros ministerijosausio mėnesį taip pat planuoja organizuoti konsultacinius seminarus.

Mantė M. MEŠKELEVIČIŪTĖ

Telšiečius ir vėl aplankė Trys Karaliai

Jau tapo tradicija per Trių Karalių šventę susirinkti Telšių buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniam.

Sausio 5 dieną po šv. Mišių Telšių Kredito unijos salėje susirinkusiesiems sveikinimo žodži tarė LPKTS Telšių filialo pirmininkė Regina Chmieliauskienė. Visiems padėkojo už aktyvią veiklą ir gražius ateities darbus. Kanauninkas Andriejus Sabaliauskas paaškino apie šventės prasmę ir Kūdikėliui įteikę dovanų paskirtį. Buvo sugiedota giesmė „Sveikas, Jézau gimus“ bei pasimelsta už išėjusiuosius Amžinybėn. Pašventinės atsineštasis vaišės A. Sabaliauskas vienam palinkėjo Dievo palaimos.

LPKTS Telšių filialo pirmininkė Regina Chmieliauskienė įteikė padėkos raštą buvusiams tremtiniiui

Karoliui Kazlauskui už paramą Telšių filialo tarybai organizuojant susitikimą su Šiaulių filialo taryba.

Gražiomis smuiko melodijomis šventę pagyvino Indré Chmiliauskaitė. Ji pagriežė ir populiarą giesmę „Tyli naktis“, dovano-dama visiems malonių akimirkų. Šventėje dalyvavo ir grupėlė tryškiečių. Nepaisydama garbaus amžiaus gražias prasmingų dainų padainavo Emilija Girčienė. Vi-sus linksmino ir savo kūrybos patriotinių dainų atliko Alfonsas Karalius.

Silta, maloni aplinka, draugiški žmonės ir jų gražus bendravimas pakylėjo ir lyg įpareigojo gyventi ir nepalūžti. Išskirstėme lin-kėdamis vieni kitiems Viešpaties globos.

Irena RIMKŪNIENĖ

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“ 2014 metams!

„Lietuvos pašto“ skyriuose ir internetu prenumerata.post.lt galite užsiprenumeruoti savaitraštį „Tremtinys“. Prenumerata priimama iki sausio 28 dienos.

Prenumeratos indeksas 0117, kaina:

1 mėn. – 8,16 Lt, 3 mén. – 24,48 Lt,

6 mén. – 48,96 Lt, 12 mén. – 97,92 Lt.

Dėkojame skaitytojams.

Televizijos programa

sausio 20–26 d.

Lietuvos TV

Pirmadienis, sausio 20 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 Visi namie (k.). 10.30 „Žinių riteriai ir damos“ (k.). 11.45 Žingsnis po žingsnio (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“ Ser. 13.00 Stilius (k.). 13.55 Laba diena, Lietuva. 15.50 „Viena byla dviem“ Ser. 17.00 „Kobra 11“. Ser. 18.00 Šiandien. 18.50 „Naisių vasara“. Ser. 19.25 Nacionalinė paieškų tarnyba. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Dėmesio centre. 21.45 Teisė žinoti. Pertr.-22.00 „Perlas“. 22.45 Vakaro žinios. 23.15 „Bankininėi. Išgydyti sistemą“. Dok. 0.15 „Viena byla dviem“ (k.). 1.30 Dėmesio centre (k.).

Antradienis, sausio 21 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Eurovizijos“ nacionalinė atranka (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“ Ser. 13.00 Nacionalinė paieškų tarnyba (k.). 13.55 Laba diena, Lietuva. 15.50 „Viena byla dviem“. Ser. 17.00 „Kobra 11“. Ser. 18.00 Šiandien. 18.50 „Naisių vasara“. Ser. 19.25 Emigrantai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Dėmesio centre. 21.45 Pinigu karta. Pertr.-22.00 „Perlas“. 22.45 Vakaro žinios. 23.15 „Priskelės faras“. Ser. 0.15 „Viena byladviem“ (k.). 1.30 Dėmesio centre (k.).

Trečadienis, sausio 22 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 Chorų „Eurovizija“ (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“ Ser. 13.00 Emigrantai (k.). 13.55 Laba diena, Lietuva. 15.50 „Viena byla dviem“. Ser. 17.00 „Kobra 11“. Ser. 18.00 Šiandien. 18.50 „Naisių vasara“. Ser. 19.25 Bėdų turgus. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Dėmesio centre. 21.45 Specialus tyrimas. Pertr.-22.00 „Perlas“. 22.45 Vakaro žinios. 23.15 „Priskelės faras“. Ser. 0.15 „Viena byla dviem“ (k.). 1.30 Dėmesio centre (k.).

Ketvirtadienis, sausio 23 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 Duokim garo! (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“ Ser. 13.00 Bėdų turgus (k.). 13.55 Laba diena, Lietuva. 15.50 „Viena byla dviem“. Ser. 17.00 „Kobra 11“. Ser. 18.00 Šiandien. 18.50 „Naisių vasara“. Ser. 19.25 Taip. Ne. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Dėmesio centre. 21.45 Specialus tyrimas. Pertr.-22.00 „Perlas“. 22.45 Vakaro žinios. 23.15 „Riedutininkės“. Drama. 2009. JAV. 1.25 „Viena byla dviem“ (k.). 2.40 Dėmesio centre (k.).

Penktadienis, sausio 24 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Naisių vasara“ (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“ Ser. 13.00 Specialus tyrimas (k.). 13.55 Laba diena, Lietuva. 15.50 „Viena byla dviem“. Ser. 17.00 „Kobra 11“. Ser. 18.00 Šiandien. 18.30 Keliai. Mašinos. Žmonės. 19.00 Lietuvos tūkstantmečio vaikai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.10 Orai 21.15 Duokim garo! Pertr.-22.00 „Perlas“. 23.15 „Detektivė King“. Ser. 0.15 „Viena byla dviem“ (k.).

Šeštadienis, sausio 25 d.

6.00 Emigrantai (k.). 7.00 Bėdų turgus (k.). 8.00 Pagalbos ranka. 8.30 Gimtoji žemė. 9.00 Animacija. 10.00 Linksmojo knyga. 10.30 Ryto suktinis su Z. Kelmickaitė. 11.30 Durys atsidaro. 12.00 „Žemynų raida. Australija“. Dok. 13.00 „Šerloko Holmso nuotykiai“. Ser. 15.00 Popietė su A. Čekuoliu. 15.30 Pasaulio panorama. 16.00 Žinios. 16.10 Sveikinimų koncertas. 18.30 „Žinių riteriai ir damos“. 19.50 Visi namie. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.00 „Eurovizijos“ nacionalinė atranka. 22.30 „Šokis ant ašmenų“. Ser. 1.00 „Žemynų raida. Australija“ (k.).

Sekmadienis, sausio 26 d.

6.00 Popietė su A. Čekuoliu (k.). 6.30 Šventadienio mintys. 7.00 Ryto suktinis su Z. Kelmickaitė (k.). 8.00 Girių horizontalai. 8.30 Kaimo akademija. 9.00 Animacija. 10.00 Gustavo enciklopedija. 10.30 „Hanso Kristiano pasakos. Nauji karaliaus drabužiai“. Ser. 11.45 Klausimėlis. lt. 12.00 „Galapagai. Salos, pakeitusios pasaulį“. Dok. 13.00 „Mis Marpl. Rugiai kišenėje“. Ser. 15.00 „Mis Marpl. Žudyti lengva“. Ser. 16.45 Žinios. 17.00 Tėvų klasė. 17.30 Stilius. 18.30 Chorų „Eurovizija“. 20.30 Panorama. 20.45 Savaitė. 21.15 Mūsų laisvės metai–2001. 23.15 „Mis Marpl. Rugiai kišenėje“ (k.).

LRT kultūra

Pirmadienis

8.05 „Brolių Grimų pasakos. Skiautinė“. Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Savaitė (k.). 12.00 Kine kaip kine (k.). 12.30 „Visa teisybė apie Kolumbą“ (k.). 13.50 Lietuvos kronika. Žvėrynas. 14.00 Sventadienio mintys. 14.30 Septynios Kauno dienos (k.). 15.00 Vinco Mykolaičio Putino eilės (k.). 15.30 Istorijos detektyvai. 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Trembita. 18.15 LRT „Auksinės būties 2013“ apdovanojimų ceremonija. 20.00 A. Patacko knygos „Litua“ pristatymas. 21.25 Džiazo vakaras. O. Balakauskas. Pavasario psalmės. 22.00 „Šokis ant ašmenų“. Ser. 23.30 Panorama (k.). 0.10 Linija, spalva, forma (k.). 0.55 Mėnuo Juodaragis 2013 (k.).

Antradienis

8.05 „Miestelio ligoninė“. Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Durys atsidaro. 12.00 A. Patacko knygos „Litua“ pristatymas (k.). 13.20 Kultūra. Aktorius G. Girdvainis (k.). 13.45 KINFO. 14.00 Lietuvos dokumentika (k.). 15.00 Kultūros savanoriai (k.). 15.30 Linija, spalva, forma (k.). 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Vilniaus albumas. 18.15 Animacija. 18.45 Lietuvos tūkstantmečio vaikai. 20.00 Septynios Kauno dienos (k.). 20.30 Visi namie. 21.00 „Teisingumo kardas“. Ser. 21.45 Posūkiai su V. Gerulaičiu. 22.30 „Vienuoju pašaukimas“. Dok. 23.00 Naktinis ekspresas. 23.30 Panorama (k.). 0.10 „Bankininėi. Išgydyti sistemą“. Dok. 1.05 Džiazo vakaras. O. Balakauskas. Pavasario psalmės (k.).

Trečadienis

8.05 „Miestelio ligoninė“. Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Naktinis ekspresas (k.). 12.00 Metai atveria vartus. Menininkų kūrybos valanda (k.). 13.35 Obojaus magija J. S. Bacho muzikoje. 14.45 Lietuvos kronika. Dailininkas A. Kmiliauskas. 15.00 Visi namie. 15.30 Posūkiai V. Gerulaičiu (k.). 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Rusų gatvė. 18.15 Linksmojo knyga. 18.45 Estrados klasikos vakaras. 20.00 „Paukščių ir gėlių giesmė. Nihongos dailininko Atsušio Uemuros pasaulis“. Dok. 20.45 ...formatas. Poetas D. Kajokas. 21.00 Elito kinas „Už kalvų“. Drama. 2012. Rumunija. 22.30 Naktinis ekspresas. 0.00 Panorama (k.). 0.40 A. Patacko knygos „Litua“ pristatymas (k.).

Ketvirtadienis

8.05 „Miestelio ligoninė“. Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Naktinis ekspresas (k.). 12.00 Šekspyro „Otelas“ (k.). 15.40 Kultūra. Aktorius G. Girdvainis (k.). 16.05 ...formatas. Poetas D. Kajokas (k.). 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Menora. 18.15 Animacija. 18.45 „Žinių riteriai ir damos“. 19.45 Spalvų žėga. 20.15 Durys atsidaro. 20.40 „Ispūdingiausios Azijos šventovės. Budistų kalnų dievų buveinė. Butanas“. Dok. 21.15 Kultūros savanoriai. 21.45 Legendos. 22.30 Lietuvos kinas trumpai. 23.00 Naktinis ekspresas. 23.30 Panorama (k.). 0.10 Elito kinas „Už kalvų“ (k.).

Penktadienis

8.05 „Miestelio ligoninė“. Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Naktinis ekspresas (k.). 12.00 Muzika gyvai. Solistė I. Prudnikovaitė (k.). 13.30 Lietuvos tūkstantmečio vaikai. 14.35 Spalvų žėga (k.). 15.00 Lietuvos kinas trumpai (k.). 15.30 Legendos (k.). 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Vilniaus sasiuvinis. 18.15 Gustavo enciklopedija. 18.45 Lietuvos dokumentika. Vėidas už balso – V. K. Noreika. 19.40 Dėka poezijos kuriu skulptūrą. 20.05 Lietuvos kronika. 1995-2013. 20.20 Donato ir Raimundo Banionių kūrybos vakaras. 21.45 Teatras. 22.35 Džiazo vakaras „Miguel Zenon Quartet“ (Puerto Rikas, JAV). 23.30 Panorama (k.). 0.10 „Žinių riteriai ir damos“. 1.10 Obojaus magija J. S. Bacho muzikoje (k.).

Šeštadienis

8.05 „Miestelio ligoninė“. Ser. 8.50 Vilniaus sasiuvinis (k.). 9.05 Trembita (k.). 9.20 Vilniaus albumas (k.). 9.35 Rusų gatvė (k.). 9.50 Menora (k.). 10.05 Krikščionio žodis. 10.20 Kelias (k.). 10.35 Dainų dainelė-2000. Laureatų koncertas. 11.45 Lietuvos kronika. 1